Savinjski vestnik

Celje, petek 8. oktobra 1954

LETO VII. — ŠT. 40 — CENA 10 DIN

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Tone Maslo. Uredništvo: Celje, Titov trg 1. Pošt. pred. 125. Tel. 20-07. Ček. račun 620-T-290 pri NB FLRJ v Celju. Tisk Celjske tiskarne. Četrtletna naročnina 125, polletna 250, celoletna 500 din. Izhaja vsak petek. Poštnina plačana v gotovini.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA IN ŠOŠTANJSKEGA OKRAJA

V trgovini se je zaredilo veliko število špekulativnega parazitizma

Izvleček iz govora tov. Mihe Marinka na proslavi 20. obletnice »Ljudske pravice« v Lendavi

Največji del svojega govora je tov. Marinko posvetil nezdravim pojavom v naši trgovini, ki so vzrok prekomernemu dvigovanju cen. Opozoril je, da se iz tega ustvarja vzdušje negotovosti in nezdravo stanje, ki mu pravijo potrošniška mrzlica.

»Tudi listi del govora tov. Tita na Ostrožnem, ko je govoril o razmeroma visoki potrošnji moke, neodgovorni in zlonamerni ljudje z določenim sovražnim namenom napačno tolmačijo. Tovariš Tito je podvrgel kritiki dejstvo, da je v jugoslovanskem obsegu delež potrošnje žita v strukturi naše splošne prehrane najvišja. Kritiziral je primitivnost našega jugoslovanskega potrošnika, ki se ob izboljšanju standarda osredotoči v glavnem na večji konzum kruha, to je ravno na artiklu, ki ga moramo uvažati, medtem ko je v vseh razvitih deželah, ki se ponašajo z visokim standardom, struktura potrošnje v prehrani bistveno drugačna. Če bi tako stanje imeli pri nas, bi nam to silno olajšalo devizno situacijo. Tu ne gre za očitek, da preveč pojemo, kakor so to pripombo tovariša Tita zlonamerno tolmačili nam sovražni elementi. Razen tega se ta opomba nanaša na celotno porabo kruha po vsej Jugoslaviji, kar relativno manj zadeva potrošnike v Sloveniji, ker pri nas potrošnja krompirja, fižola in raznega drugega sočivja poleg mesa zavzema velik delež v strukturi potrošnih artiklov.«

Glede cen ostalih poljedelskih pridelkov na živilskih trgih je tov. Marinko dejal, da je mnogo upravičenih pritožb nad veliko razliko med odkupnimi cenami in cenami na drobno. Tukaj marsikaj ni v redu v poslovanju trgovine. »Postavljam resno domnevo,« je dejal Miha Marinko, »da trgovska podjetja samovoljno razpolagajo s tržnim dobičkom, katerega bi morala odvajati.« Drugo vprašanje je verižna trgovina, zlasti pa številni posredniki, s katerimi poslujejo naša grosistična podjetja, monopolistični položaj teh podjetij in prereдka mreža trgovin na drobno.

Tov. Marinko je poudaril, da bi temu lahko odpomogli le, če bi se družbene organizacije in ljudski odbori resno lotili nadzora nad trgovino, ki posreduje kmetijske pridelke od kmeta do potrošnika. Odkrili bi mnoge nepravilnosti, ki ustvarjajo velike razlike med odkupno in prodajno ceno. Na tem bi morali biti zainteresirani tako kmetje-proizvajalci kot zadružniki kakor delavci in mestni potrošniki. Po odpravi zagotovljene preskrbe in s sprostitvijo trgovine smo dosegli sicer velik napredek v trgovskem poslovanju, toda obenem se je v trgovini zaredilo veliko špekulativnega parazitizma. Rešitve ne moremo iskati le v zakonskih predpisih in administrativnih ukrepih, ki bi jih moralo podvzeti naše oblastveno gospodarsko vodstvo.

Če ne bomo v našem trgovskem aparatu vzgojili primerno recimo običajno trgovsko moralo, kakršna je nekaj pomenila celo v samem slarem kapitalističnem sitemu, če ne bomo podvrgli kritiki in nadzoru ter izvajali zakonske konsekvence nad špekulativnim poslovanjem špekulacije ne morejo preprečiti najpopolnejši zakonski predpisi.

Navedel je primere, ko grosistična odkupna podjetja zaposlujejo naravnost fantastično število nakupovalcev, ki gredo od vasi do vasi, od kmeta do kmeta, licitirajo odkupne cene in spravljajo v žepe lepe provizije, katere mora plačati potrošnik. Ti nakupovalci razpolagajo z velikimi vsotami denarja. Niso redki taki posredovalci, ki s pomočjo telefona opravljajo velike posle, ki jim nosijo bajne zaslužke.

Morda bi kdo mislil, da so v trgovini s poljedelskimi pridelki interesi mestnega potrošnika nasprotni interesom kmečkega proizvajalca. Pa ni tako. Bajni zaslužki, ki jih baše v žep množica teh nakupovalcev — posrednikov med grosističnim trgovskim podjetjem in kmetom, so ukradeni deloma iz žepa delavskega in mestnega potrošnika, deloma pa kmetijski zadrugi na vasi.

Mislim, da si je lahko predočiti, v koliki meri bi se zmanjšali stroški trgovine, če bi se grosistična odkupna podjetja obračala brez množice parazitskih posredovalcev enostavno telefonično ali pismeno naravnost na zadruge na vasi z naročili za nakup, če bi kmetje preko zadruge prodajali svoje pridelke, če bi zadruga sama iskala kalero grosistično podjetje je najboljši ponudnik za nakup določenih kmetijskih pridelkov, zlasti pa še, če bi zadružno kmetijsko podjetje razpolagalo s kamionom in samo postavljajo svoje pridelke na mestna živilska tržišča in tem mestnim trgovskim podjetjem. Formirale bi se stabilne razumne cene na mestnih živilskih tržiščih, dobiček trgovskih podjetij bi se znižal na razumno mero, ne da bi zato morala pasti odkupna cena pri kmetu. Kako to doseči? Ali je stvar samo na naših zakonskih predpisih o trgovini? Ne. Ne rečem, da li predpisi niso pomanjkljivi. Nasprotno. Da odkrito povem svoje mnenje o sedanjih kreditnih predpisih, da so do zadrug krivični. Toda že v okviru obstoječih prepisov tako špekulativno trgovsko poslovanje ni dopustno. Vendar: kjer ni tožnika, tam ni sodnika! Naloga naših družbenih organizacij, sindikatov, osnovih organizacij SZDL, leska je, da posvetijo svojo pozornost tem pojavom, da pomagajo odkrivati vse nepravilnosti, da opozorijo tržne in finančne inšpekcije na te pojave, da izvajajo pritisk in opravičijo zakonsko intervencijo oblastvenih organov ljudskih odborov. Zadružniki na vasi imajo poln interes, da zasledujejo in odkrivajo špekulativno poslovanje odkupovalcev in njihove nepravilnosti prijavljajo oblastvenim organom. Večina okrajnih ljudskih odborov z zadovoljstvom ugotavlja zdajle porast dohodkov okraja ali mesta. Ta porast se večji del nanaša na povečani tržni dobiček, čeprav se povečuje tudi proizvodnja in število zaposlenih. Povečan tržni dobiček ustvarjajo tako proizvodna kakor trgovska podjetja. Delovni kolektivi so s tem zadovoljni, okraj tudi, priložujejo pa se nad porastom cen na trgu. Če se povečuje tržni dobiček, se šteje kot zasluga podjetja, ko pa rastejo cene na trgu, se za to običajno obdolžuje izvršni svet republike in zveze. Pozablja se, da je kupoprodaja sirnjena veriga vzroka in posledice, da je prodajalec istočasno kupec, proizvajalec potrošnik.

Tov. Marinko je opozoril, da bi bilo nesmiselno zahtevali od podjetij, ki imajo monopolistični položaj na trgu, naj znižujejo cene, pač pa je treba zagotoviti redno in pravilno odvajanje dohodkov. Ni dovolj, da z zadovoljstvom ugotavljamo porast dohodkov. Ti dohodki bi morali biti še večji. Primer neupravičenih zaslužkov nakupovalcev potrjuje domnevo, da razpolagajo grosistična odkupna podjetja svojevoljno z dobičkom. Ta podjetja imajo svoje sedeže v večjih mestih, kot so Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj itd., ki posebno živo občutijo neupravičeno naraščanje cen na živilskem trgu. Tu bi moral biti pritisk potrošnikov, družbenih organizacij, sindikalov, SZDL itd. na trgovski aparat večji.

Tudi „Svobode“ doprinašajo svoj delež pri gospodarskem razvoju naše socialistične domovine

JE NA PROSLAVI 25-LETNICE »SVOBODE« V LIBOJAH POUDARIL PREDSEDNIK ZVEZE »SVOBOD« TOV. IVAN REGENT

Pretekli teden je delavsko prosvetno društvo »Svoboda« v Libojah praznovalo 25-letnico obstoja te napredne delavske prosvetne organizacije. Prireditve in proslave so trajale ves teden od 26. septembra do nedelje 3. oktobra. Sodelovale so vse sekcije društva »Svoboda«. Priredili so razstavo dveh slikarjev amaterjev, igrali Knittlovo dramo »Via Mala«, priredili šahovski brzoturnir za odrasle in pionirje, namiznoteniško tekmovanje, odbojkarsko tekmovanje, v soboto pa slavnostno akademijo, kjer so nastopile razne sekcije in kjer so podelili priznanja starim Svobodašem in najpožrtvovalnejšim širiteljem delavske kulture. Med tednom so obiskali tudi gledališko predstavo »Mladost pred sodiščem«, s katero je celjsko gledališče gostovalo v Libojah. Kulturni teden v Libojah je pokazal veliko aktivnost tega društva in vse njegove uspehe.

V nedeljo je bil svečan zaključek tega tedna. Že dopoldne so začeli prihajati gostje, ki so jih sprejemali gostitelji s sodelovanjem godb na pihala. Domačini in gostje so navdušeno pozdravili v svoji sredini predsenika Zveze »Svobod« tov. Ivana Regenta, ki je z nekaterimi gosti iz Ljubljane tudi že prišel dopoldne. Navzoča je bila tudi tov. Olga Vrabičeva, ljudski poslanec in sekretar MK ZKS Celje, dalje predsednik OSS in ljudski poslanec tov. Albin Medved, predsednik OO ljudske prosvete tov. Marica Frecetova, predstavnik republiškega sveta sindikatov tajnik OSS tov. Peperko in številni delegati raznih kolektivov in »Svobod«. Gostje so si ob tej priliki ogledali libojsko Tovarno keramike, katere kolektiv je tov. Regentu podaril lepo posodo za sadje.

Popoldne ob drugi uri so se zbrali gostje in udeleženci na slavnostnem prostoru. Bilo je okoli 1200 ljudi. Navdušeno pozdravljen je pred mikrofon stopil tov. Regent.

V svojem govoru je tov. Regent orisal pomen in razvoj delavskih prosvetnih društev v stari Jugoslaviji, ko so ta društva vzgajala naše delavce v naprednem duhu, jih pripravljale za borbo proti izkoriščevalcem in pozneje za boj na življenje in smrt s prodirajočim fašizmom.

»Ideja postane velika materialna sila« je poudaril tov. Regent, »ko preide v zavest ljudstva.« Naši ljudje so se navzeli ideje lastne osvoboditve in zato tudi zmagali proti tisočkrat premočnemu sovražniku.

Tov. Regent je dalje opozarjal, da društva »Svobode« nimajo sedaj nič manj odgovorne vloge, kot so jo imela pred vojno. »Svobode« doprinašajo velik del h gospodarski izgraditvi naše dežele, ker nenehno širijo idejo marksizma, ker delavski razred vzgajajo v duhu naprednih strmljenj, ker jih kujejo za predane, požrtvovalne graditelje lepše bodočnosti.

V svojem govoru se je tov. Regent dotaknil tudi naših težav. »Nimamo namena prikrivati, tudi med vas nisem prišel, da bi vam pravil kako dobro nam gre,« je dejal. Mi imalo težave, ki nastajajo zaradi zaostalosti naše dediščine, zaradi povečanega tempa izgradnje. Dobro se ni nikoli izcimilo iz dobrega, temveč je vedno nastalo iz težav in borbe. Pozval je navzoče, naj sodelujejo z vsemi močmi, da bomo čimprej prebrodili težave. Te pa bomo zmogli le z večjo produktivnostjo dela.

»To, kar mi ustvarjamo, ustvarjamo predvsem zase, za našo boljšo bodočnost in pa za ves svet, ker Jugoslavija ima vedno večji ugled, postaja vzor države, ki se hoče dvigniti iz zaostalosti in ki se bori za enakopravnost in mir na svetu.

Tov. Regent je na koncu čestital libojskim »Svobodašem« k lepemu prazniku.

Nato je star Svobodaš Vočko orisal zgodovino razvoja libojske »Svobode«, nakar je predsednik OSS tov. Medved razvil prapor »Svobode« in tov. Regent je pripel nanj spominski trak. Tov. Medved je nato razvil še prapora sindikalnih podružnic Keramične industrije in rudnika Liboje.

Pri tej slovesnosti so sodelovali združeni pevski zbori »Svobod« iz Liboj, Zabukovce, Celja in Štor. Med programom so razglasili tudi imena 170 darovalcev spominskih žebljev za prapor »Svobode«.

Prvo zasedanje sveta stanovanjske skupnosti mesta Celja

V ponedeljek zvečer se je v sejni dvorani LO MO Celje prvič sestal novo izvoljeni Svet stanovanjske skupnosti. Navzoči so bili skoraj vsi razen nekaj upravičeno odsotnih.

V prvi točki je direktor Uprave stanovanjskih zgradb in nepremičnin tov. Presinger poročal o novih predpisih Uredbe o stanovanjski tarifi, sklepanju pogodb ter o dolžnostih in pravicah hišnih svetov, najemnikov in Sveta stanovanjske skupnosti.

Njegovemu poročilu so sledile volitve predsedstva Sveta stanovanjske skupnosti. Za predsednika je bil izvoljen tov. Stane Čevnik, za podpredsednika tov. Rudi Peperko, za tajnika pa tov. Stamejčič. Poleg tega je bil izvoljen še tričlanski poravnalni odbor.

V razpravi so člani Sveta stanovanjske skupnosti prvič konkretno odločali. Tako so sklenili, da Tovarna emajlirane posode ne more zadržati hiš izven obrata kot svojo last, temveč, da te hiše pripadajo stanovanjski skupnosti. Prav tako so storili tudi s hišo v ulici XIV. divizije, ki si jo hoče pridržati železnica ter s hišo Narodne banke Celje-okolica. Dalje so odločili, da tisti stanovalci, ki so dosedaj plačevali najemnino po stari tarifi, bila pa je medtem močno povišana, plačajo zaostanke in redne obroke do 1. februarja 1955. S tem so olajšali delavcem, da si v mesecih, ko je treba nakupovati ozimnico, ne bodo nakopavali prevelikih finančnih težav. Odločili so tudi, da v primeru res nepravičnega točkovanja raznih stanovanj hišni sveti zahtevajo ponovno točkovanje, seveda le tam, kjer gre za grobe napake. Tudi izmere lahko izvrši in o tem ukrepa le hišni svet. Ugotovili so, da inventar v vseh hišah ni v redu popisan in da bodo hišni sveti morali to urediti.

Kolikor so nekateri dvomili v uspešnost samoupravljanja stanovanjskih hiš kaže, da bo to samoupravljanje zelo uspešno in živahno. To dokazuje že prva seja Sveta stanovanjske skupnosti, kjer je prišlo do zelo živahne razprave.

Podpisan je sporazum o Svobodnem tržaškem ozemlju

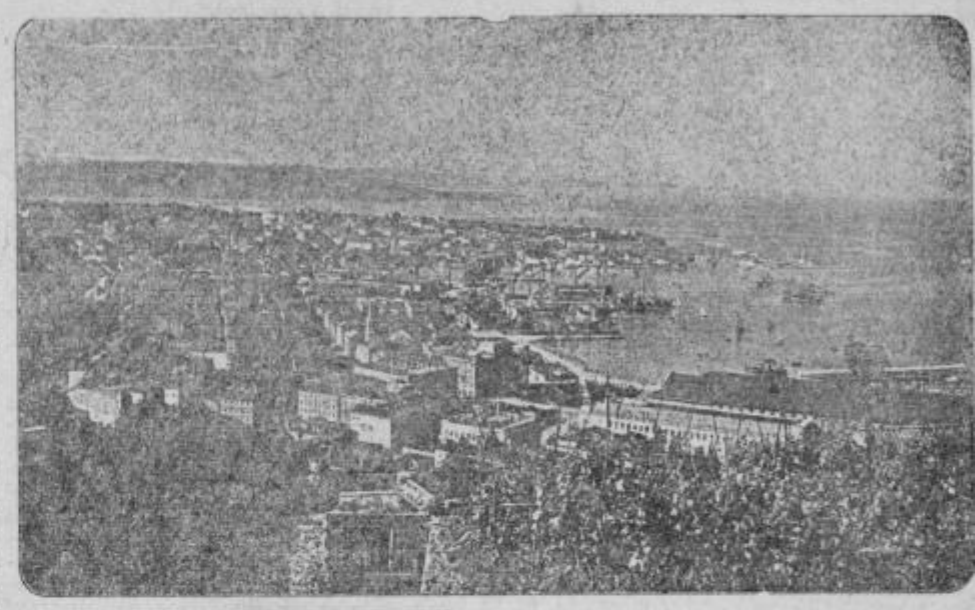

V torek, 5. oktobra so v Londonu po večmesečnih pogajanjih podpisali sporazum o Trstu. Sporazum je bil podpisan v rezidenci britanskega ministra za zunanje zadeve Anthony Edena v Carlton Gardens ob 12. uri po londonskem času. Zastopniki držav, ki imajo svoje čete na Svobodnem tržaškem ozemlju — Velika Britanija, ZDA in Jugoslavija, ter zastopnik Italije kot države, ki prevzema upravo nad delom STO — so najprej parafirali »Spomenico o sporazumu«, v kateri so navedena načela rešitve tržaškega vprašanja. Sporazum so podpisali zastopniki Italije, Združenega kraljestva, ZDA in zastopnik FLRJ v Londonu dr. Vladimir Velebit.

Zastopnika Italije in Jugoslavije sta nato podpisala listino, s katero so urejena manjšinska vprašanja. Ta listina se imenuje »Posebni statut«. Italijanski veleposlanik v Londonu g. Manlio Brosio in jugoslovanski veleposlanik dr. Vladimir Velebit sta nato izmenjala nekaj pisem v imenu svojih vlad.

Sporazum priznava Jugoslaviji pravico do cone »B« in manjšinskega dela cone »A«, ki obsega 11,5 km² in v katerem so vasi Škofije, Plavje, Hrvatini, Sv. Brida, Sv. Jernej in druge. Italija bo Slovencem v Trstu povrnila gmotno škodo, ki so jo utrpeli pod fašizmom ter dala potrebna sredstva za zgraditev in opremo kulturnega doma. Italijanska vlada je tudi povabila Jugoslavijo, naj sodeluje na skorajšnjem sestanku, na katerem se bodo posvetovali o čim popolnejšem izkoriščanju svobodnega pristanišča Trsta.

Po podpisu sporazuma so v glavnih mestih Velike Britanije, ZDA in Francije objavili deklaracije treh vlad o podpisu sporazuma o Trstu, v katerih izražajo zadovoljstvo nad tem dogodkom in izjavljajo, da ne bodo nudile svoje podpore zahtevam, ki bi jih katera izmed obeh držav utegnila uveljaviti glede ozemelj, izročenih pod suverenost ali upravo druge.

Razlogi za ustanavljanje komun so vedno bolj prepričljivi

Ko so med naše množice prodrle prve vesti o snovanju bodočih komun, se je marsikdo radovedno vprašal: Kaj pa je to? Že zopet nekaj novega! Zadeva je postala jasnejša, ko so predstavniki naše ljudske oblasti, političnih organizacij, zlasti pa naš tisk določneje povedali, kaj mislimo pod tem imenom. Sedaj vemo, da je komuna le občina z razširjenim ozemljem, gospodarsko in kulturno zaokrožena enota s funkcijo državnoupravne ljudske oblasti prve stopnje. Vemo tudi to, da bo bodoča občinska komuna morala obsegati več manjših občin, da bo ekonomsko močnejša in da bo zmogla upravljati vso gospodarsko, socialno, zdravstveno in prosvetno dejavnost, ne da bi pri tem okrnjevala že doseženo samoupravljanje podjetij ter družbeno upravljanje raznih ustanov. Taka občina-komuna bo prevzela vse tiste funkcije okrajnih ljudskih odborov, ki jih bo morala vršiti v lastnem delokrogu in z v njej ustvarjenimi finančnimi sredstvi. Oblast se bo s tem približala ljudstvu, ki se je bo oprijelo tem tesneje, čim bolj bo spoznalo, da je njegova.

Občine - komune bodo morale imeti tudi v bodoče skupno oblast — skupnost komun v obliki širšega ali obstoječega okraja za vse tiste posle, ki jih same niti gospodarsko niti socialno niti zdravstveno niti kulturnoprosvetno ne bodo mogle opravljati.

Dr. Leon Geršković pravi v Ljudski pravici-Borbi z dne 26. septembra takole: »Prvo načelo kot naše izhodišče je, da lahko družbo zgradimo na načelih komunalne ureditve samo, če bo osnovana komunalna skupnost socialistično-gospodarska celota, organizirana na načelu samoupravljanja delovnega ljudstva.« Isti avtor postavlja v istem članku pri formiranju občin naslednje zahteve (v odlomkih):

1. Osnovna komunalna skupnost — občina — bodi gospodarsko teritorialna celota, to se pravi, da so prebivalci vseh krajev znotraj občine povezani v svojih gospodarskih dejavnostih bodi s proizvodnjo, kmetijsko ali industrijsko, bodi z drugimi problemi, n. pr. gostinstva v turističnih krajih ali trgovine ali kake druge gospodarske panoge.

2. Občina mora biti gospodarsko dovolj močna, da lahko obravnava gospodarske in komunalne potrebe svojega področja, da lahko uveljavlja svojo investicijsko politiko, pa tudi obravnava socialne, zdravstvene in prosvetne probleme svojih naselij. Razen tega mora biti gospodarsko dovolj močna in imeti mora v svojih organih takšno strokovno organizacijo, ki bo lahko prevzela opravljanje glavnih državnih poslov za svoje prebivalstvo.

3. Občina ne bi smela biti tako velika, da njeno prebivalstvo ne bi moglo neposredno vplivati na opravljanje državnih, družbeno gospodarskih in komunalnih poslov.

Vsaka občina naj ima svoje gospodarsko in kulturno središče, ki lahko združuje vse kraje v občini v celoto, tako da občina ne bo navaden skupek več vasi in krajev. Tako pravi dr. L. Geršković.

Preden preidemo k analizi o formiranju komun celjske skupnosti, poglejmo, kako se razvija to vprašanje v nekaterih okrajih Slovenije.

V **Šoštanju** predlagajo dve komuni: šaleško s sedežem v Šoštanju in zgornjesavinjsko s sedežem v Mozirju.

V **Zagorju** predvidevajo komune v Radečah, Hrastniku, Trbovljah in Zagorju.

V **Kranju** so zamišljene naslednje komune: Jesenice, Radovljica, Bled, Bohinj, Tržič, Kranj, Škofja Loka, Gorenja vas, Železniki in Cerklje.

V **Mežiški dolini** žele eno komuno s štirimi večjimi kraji: Ravne na Kor., Prevalje, Mežica in Črna pri Prevaljah. Središče še ni določeno.

Če k tem primerom dodamo še okraj **Celje**, ki je na zasedanju okrajnega ljudskega odbora dne 29. septembra obravnaval vprašanje komun, lahko ugotovimo, da so bile opredeljene naslednje komune: celjska (Celje), savinjska (Žalec), laška (Laško), konjiška s sedežem v Slovenskih Konjicah in rogaško-šmarska s sedežem v Rogaški Slatini. Problematične so še šentjurska in kozjanska komuna.

Ako primerjamo težnje po ustvarjanju komun v navedenih primerih drugih okrajev, zasledimo njih stremljenja, da povsod iščejo svojim komunam primerno gospodarsko in kulturno središče. Mnoge izmed navedenih komun ga imajo, druge bi ga morale šele ustvariti. Vemo, da pri tem ne gre za namerno ustvarjanje središč in njihovega favoriziranja na račun komune, vendar se temu marsikje ne bodo mogli izogniti. Vprašanje pa je, če je ustvarjanje kakega novega središča zares v škodo njegove komune. Nasprotno, če

(Nadaljevanje na 4. strani)

Pogled po svetu

Spet je konferenca devetih držav zasenčila in prevpila občni zbor skoraj vsega sveta, ki ima svoje prostore v palači OZN v Newyorku. Svet se bolj zanima za rezultate konference v Londonu kakor pa za delo komisij in odborov v okviru OZN, pa naj bo to delo še tako pereče. Kakor da bi človeštvo slutilo, da se tam v tistem, za evropski okus skoraj nemogočem kvadratu, ki sicer predstavlja višek sodobne arhitekture in gradbeništva, dela preveč abstraktno, v nekem svetu, ki naj bi se čimprej ustvaril, pa ga za zdaj še ni. Toda, tudi če ga zdaj še ni, so zastopniki narodov dolžni, da delajo zanj. V tem pogledu nima prav francosko pisoči Irec Samuel Beckett v svoji po obliki in vsebini dekadentni drami »Čakanje na Godota« (baje pomeni to ime mrtvega boga), ko jemlje sleherni smisel človeški veri v neko odrešenje pred večnim strahom, ki ga povzroča zlo, vojska, revščina. Po njegovem so tudi vse te konference na raznih koncih sveta samo zato, da nekako prebijemo in zabijemo čas, da pa je tako tudi v malih medsebojnih razmerah. Brezupen zaključek, ki mu ne smemo podleči.

Za londonsko konferenco pravijo, da se je začela in da se nadaljuje v ugodnem ozračju, čeprav Dullesov govor na skupščini OZN ni kaj takega napovedal. Tam se je Dulles — pravijo, da je govoril bolj »amerikanskim volivcem kakor pa vsemu svetu — ponovno potrkal po svojem atomskem oklepu, ki da ga ne bo odložil, dokler SZ ne bo pokazala volje za razorožitev; EOS da je propadla zaradi izdaje komunistov in degolovcev v francoskem parlamentu, nasprotniki manilske konference da so napadalci, ženevska konferenca pa da ni dosegla svojega namena, ker je bila kompromisarska, saj je v Indokini pustila milijone pod komunističnim jarmom. Tako naježeni Dulles, ki se ni ustrašil žaliti francoskega parlamenta in nevtralne Indije, pač ni dovolj pripravljen za londonski kompromis. Kajti za kompromis gre: Nemčijo je treba oborožiti, dati ji suverenost, toda treba jo je tudi nadzirati tako, da je ne bi v okviru evropske združbe — bodisi bruseljskega pakta ali atlantskega — diskriminirali. Predsednik francoske vlade to dobro ve, toda od ZDA in od Britanije terja ne samo vojaška, marveč tudi politična in gospodarska jamstva. Pa tudi od Nemčije! Pritegnil je saarsko vprašanje, češ tu je preizkusni kamen nemške dobre volje. Nemci mu to zelo zamerijo, toda kdor se le malo vživlja v francoski položaj, Mendès-Franceu pritegne. Hoteti dobro ni težko, težje pa je dobro delati. Zato je treba odpovedi, žrtve! Kdo bo moral žrtvovati, to je tu vprašanje. Dulles je gotovo zoper to, da bi žrtvovala Nemčija, ker zastopa tisti republikanski ameriški svet, ki hoče v Evropi čimprej videti nemško protisovjetsko vojsko in ga prav nič ne briga, če je ta nemška vojska tudi protifrancosko razpoložena. Zato grozi, da se bodo ZDA odpovedale Evropi, če kompromis v Londonu propade. Toda to je grožnja, ki ni izvedljiva, in Dulles to prav tako dobro ve kot ves svet.

Churchilla je nekoliko sram zaradi EOS, saj je že po prvi svetovni vojni propadel z nekim podobnim načrtom. Toda zaradi tega sramu Anglija ne namerava opustiti manevriranja z nemško oborožitvijo: potreben ji je odbijač pred silami Vzhoda in treba je paziti, da se Nemčija ne poveže z Vzhodom.

Italija je za vsako zvezo, s katero lahko izsiljuje Zahod. Zato je tudi za nemško oborožitev in suverenost. Belgija in Nizozemska nista preveč navdušeni nad tem, da bosta na meji spet gledali nemško orožje, ker sta ga v zgodovini že večkrat okusili, toda situacija je taka, da se morata vdati ameriškemu in angleškemu pritisku. Kanada je verjetno glavni akter kompromisa in velik simpatizer Francije, kar morda res daje upanje na kompromisni uspeh. Mendès-France je že izjavil, da je suverenost Nemčije potrebna za psihološko demobilizacijo Evrope, nekaj vprašanj so že sporazumno rešili, Francija je pristala na vključitev Nemčije v Atlantski pakt, zmenili so se tudi za nadzorstvo nad rogobornim Wotanom, ki je svet že dvakrat spravil v svetovni vojni polom.

Pripravlja se tudi afriško-azijska konferenca seveda tudi zunaj OZN. Na konferenco bodo povabili 18 držav arabsko azijske skupine v OZN, Liberijo, Etiopijo, Jordan, Ceylon. Program ni po zahodnem receptu: kolonializem, rasizem, gospodarsko in kulturno sodelovanje na svetu in ohranitev miru v Aziji. Ta zadnja točka bo najbrž oskopila konferenco, ker ni enotnih pogledov na ta hudi problem.

Da je res hud, kaže sklep ZDA, da bodo še naprej vzdrževale francosko vojsko v Indokini, in obisk Taylora, poveljnika 8. armade, ter Pridea, admirala pacifiške flote, na Formozi; upajmo pa, da vojaška konferenca pri Eisenhoweru ni v zvezi s to rečjo, vsaj v direktni ne. Upajmo, da kaos, ki ostaja za vsemi diplomatskimi akcijami, ne namerava urejati vojni bog tako, kakor je Aleksander presekal z mečem gordijski vozel. Naj bi tako mislil tudi vojskovodja atlantske vojske Gruenther, ki je te dni odšel na »Zasedanje industrije za nacionalno varnost« v Washington. Evropa dovolj jasno dopoveduje, da noče dajati najemniško vojsko za svetovni polom v revanšu, s katerim se računa. T. O.

Mestni odbor sindikata državnih uslužbencev v Celju je prevzel pretežko nalogo

V Celju se bodo v dneh 8., 9. in 10. oktobra srečali na fizkulturnem tekmovanju in na kulturno-prosvetnem polju uslužbenci iz vseh okrajev Slovenije, kakor tudi solovariši iz ljudske republike Hrvatske, Bosne in Hercegovine ter Srbije.

Tekmovalcev bo nad 800 in ima Mestni odbor tega sindikata v Celju zlasti pa njegov pripravljalni odbor že nekaj časa polno skrbi in dela. Organizacijske in tehnične priprave so sedaj v zaključni fazi in bo v petek, ko bodo začele prihajati prve ekipe moralo biti tudi to delo končano.

Mestni odbor sindikata državnih uslužbencev v Celju je zadnja leta po svoji dejavnosti precej agilen, saj je že izvedel nekaj tekmovanj in drugih prireditev ter tudi drugod sodeloval pri takih nastopih. V preteklem letu je v februarju mesecu organiziral in odprl svoj lastni klub, ki je prvi in edini te vrste v Sloveniji. V njem se razvija kulturno-prosvetno delo med člani in krepi društveno ter družabno življenje. Sindikat državnih uslužbencev to delo sedaj nadaljuje in mu je zaradi njegove aktivnosti tudi poverjena tako težka in odgovorna naloga, kakršno predstavlja predsloječi republiški festival.

Želeli bi bilo, da bi se taka tekmovanja in podobni festivali razvijali v okviru okrajnega odnosno krajevnih sindikanih svetov, da bi pri tem sodelovali člani vseh sindikalov ter da bi se med seboj spoznali in povezali. Na ta način bi ustvarjali enotno sindikalno življenje in delovanje, ki je in bo zlasti nujno v naših nastajajočih novih družbenih in gospodarskih oblikah.

Sodelovanje članstva drugih sindikatov pri tem festivalu, ki bo v Celju, bo prvi korak k skupnemu delovanju.

Štiri mesece brez plače?

»Tovariš,« pravi neki delavec, ko stopi v sobo inšpekcije dela, »pomagajte mi! Že štiri mesece delam v čevljarski delavnici, pa ne dobim nobene plače. Pomagajte mi, ker imam tri otroke in ženo, pa jih ne morem več vzdrževati, tako ne morem več živeti.«

Kritično stanje. Štiri mesece brez plače in možakar pravi, da je še brez premoženja. Vam in tudi tistim na inšpekciji dela se postavlja vprašanje: kako lahko nekdo s štiričlansko družino, pa naj bo kjer koli in kdor koli, živi brez zaslužka samo en in ne polne štiri mesece. Delal je, človek je torej nekaj ustvarjal in vendar ničesar zaslužil, kljub temu pa živi in štiri mesece ničesar ne stori, da se mu popravi krivica — če je to izključno krivica nekoga drugega in ne tudi njegova.

Brez denarja in hrane ta človek in njegova družina gotovo ni živela — čudežev ni več. Morda je pa njegovo delo v delavnici bilo tako malenkostno ali slabo, da dejansko ni bilo zaslužka, morda pa so on in njegovi sodelavci več naredili izven delavnice — doma — morda je krepko šušmaril in s tem delavnici odvzemal stranke z nižjo ceno ter tako sam sebi rezal vejo, na kateri bi lahko dobro sedel in v redu služil kruh za sebe in za svojo družino.

Ne trdimo, da je zadeva taka, vendar pa vemo, da danes ni čudežev in da mora vsakdo jesti, če hoče živeti, in da je za to življenje tudi treba plačati.

Možakarja smo napotili na posredovalnico za delo, da bi mu preskrbeli delo — dejal je, da je že bil tam in da nimajo dela. Posredovali smo telefonično in smo dobili odgovor, da je dela dovolj in da naj možakar kar pride, da bo dobil nakazilo in tudi delo. Nekako na polovici meseca smo bili, ko je prišel k nam — torej še dolgih 15 dni do prvega, ko bi lahko nekaj zaslužil in vendar mu ni dišala takojšnja zaposlitev, temveč je dejal, da bi začel šele s prvim.

Človeku s štiričlansko družino, ki je že štiri mesece živel brez zaslužka, se ni mudilo — zakaj ne, ve najbolje on sam.

Mi pa mislimo, da mu ni bilo sile in da je imel doma še veliko šušmarskega dela in da mu niti pomoč inšpekcije dela in seveda tudi posredovalnice za delo ni bila nujna, temveč samo formalnost, iz katere bi morda, če bi se mu posrečilo, imel neko korist.

K.

Zaprisega knjigovodij na OLO Celje

Ker nosi knjigovodja socialnih gospodarskih organizacij funkcijo javnega uslužbenca, mora biti zaprisega praviloma izvršena že pred njegovo nastavitvijo. Ker pa je bilo pri raznih podjetjih in ustanovah v celjskem okraju še mnogo nezapriseženih knjigovodij, ki so že opravljali svoje knjigovodske posle, so jih te dni poklicali na okraj, da so opravili svojo dolžnost.

Tako je v ponedeljek, 4. oktobra ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani Okrajnega ljudskega odbora položilo zaprisego pred predsednikom 74 knjigovodij.

Nezgoda v kamnolomu Velika Pirešica

V tem kamnolomu sta gospodarja in eksploatatorja Uprava za ceste LRS — tehnična sekcija Celje in Gradbeno podjetje iz Žalca.

Obe skupini delata v neposredni bližini in bi torej morali delo koordinirati, zlasti ker se morajo odgovorni ljudje in delavci zavedati, da je delo nevarno, da se lahko zgodi nesreča in da so oni odgovorni za nastale nepravilnosti.

Pred kratkim sta — kot po navadi — opravljali delo v kamnolomu skupini obeh lastnikov. Delavci Uprave za ceste so razstreljevali »samice« (posamezno kamenje), medtem ko je skupina Gradbenega podjetja iz Žalca razbijala kamenje.

Za delo v kamnolomu in še posebno za delo pri razstreljevanju obstojajo posebni pravilniki, ki dajejo ob upoštevanju vseh določil dobro garancijo, da bo delo teklo v redu in da bodo delavci ostali nepoškodovani.

Delo pa se nekega dne (in tudi drugače glede nekaterih drugih predpisov) ni vršilo tako, kot bi se moralo. Skupina tehnične sekcije je razstreljevala, ne da bi o tem nevarnem delu obvestila delavce sosedne gradbene skupine. Nič čudnega ni, da je prišlo do nezgode, k sreči ne smrtne. Miner gradbenega podjetja iz Žalca, Adam Žgank, je dobil v koleno leve noge drobec kamenja, tako da se je zgrudil in so ga morali odpeljati v celjsko bolnišnico, kjer se še sedaj zdravi.

O kamnolomih in nevarnem delu je že bilo pisano, izdani so bili že nekateri ukrepi, vendar nekateri tega ne upoštevajo — zato imamo tudi posledice.

Preiskava bo dognala pravega krivca, ki bo moral sprejeti tudi vso odgovornost za nastale posledice. Zavod za socialno zavarovanje pa gotovo ne bo miroval dotlej, da bo od krivca izterjal tudi vse stroške, ki jih mora plačati za zdravljenje, zdravila in za morebitni bolniški dopust.

K.

Ali smo res tako nerodni?

Do sedaj smo v naših časopisih zelo pogosto brali, da so se dogodile prometne nezgode, da je ta in ta šofer nekoga povozil, da se je nekam zaletel ali zvrnil in da so bili pri tem največkrat tudi poškodovani številni ljudje. Teh nesreč smo že navajeni in verjetno nihče ni pomislil na to, da se tudi brez prometnih vozil dogajajo nesreče in da se morajo tudi drugi poškodovanci zateči v bolnišnico.

Morda je težko verjetno, vendar nam pa statistika zelo nazorno pove, da je izredno mnogo primerov, ko se ljudje pri delu in izven dela skoraj na vsakem mestu in vsak dan ponesrečijo na ta način, da padejo. Včasih pravimo takim ljudem, da so nerodę, seveda le dotlej, dokler tudi nas ne zadene nekaj podobnega.

V prvih 22 dneh meseca septembra je bilo v celjsko bolnišnico prepeljanih zaradi raznih nesreč 412 oseb, kar pomeni dnevno okrog 20. Ljudje se pri raznih delih poškodujejo. Nekdo se ureže, drugi je vozil otroka in so letemu prišle noge med žice, nekdo se je opekel, drugemu je padlo železo na noge, skratka nesreče, ob katere se le redkokdaj spotaknemo, kaj šele, da bi iskali vzroke, da bi jih analizirali in jih poskušali odpravljati. Vsaka nezgoda pomeni finančni izdatek, nekje morda povzroči pri mladem človeku pohabljenost, drugod pa predčasno invalidnost, ki bi se lahko z malo več pozornosti preprečila.

V tem velikem številu nesreč pa je polnih 47 odstotkov takih, ki so posledica padca. Skoraj vsaka druga poškodba je padec, bodisi v tovarni, na cesti, v hiši, s kolesom ali kjer koli. Padci povzročajo velike posledice in v največ primerih nosi stroške Zavod za socialno zavarovanje, ker gre za družinske člane zavarovanca.

Zavod za socialno zavarovanje ima ogromne izdatke, ki gredo na račun nas vseh. Prav bo, da se v bodoče zainteresiramo tudi za te nezgode in da iščemo vzroke ter tudi krivce.

K.

Odpadni SVINEC kupimo vsako količino po najvišji ceni.

Odpadpromet Laško

Občni zbor „ČRNIH KOSOV" pod vedrim nebom

V nedeljo so na gozdni jasi ob Savinji pri Grižah zborovali taborniki družine »Črnih kosov«, ki združujejo skoraj ves pevski zbor II. gimnazije. Ta občni zbor je pokazal uspešen razvoj te taborniške družine. Letos so taborili pod šotori na jadranski obali. Pomoč za to taborenje jim je nudila KZ Skomarje. Člani so opravili prve izpite, družino mislijo razširiti na 30 članov, poleg nje pa ustanoviti žensko družino »Črnih kosov«. To družino uspešno vodi prof. Vreže.

„JUTEKS" Žalec

razpisuje meslo računovodje veščega industrijskega knjigovodstva z večletno prakso. Prometne zveze s Celjem so ugodne

Kako si dr. Dobovišek zamišlja uredbe

Tržna inšpekcija je pred nekaj meseci izvršila kontrolo gostilne Dobovišek Line iz Šentjurja. Gostilna je obratovala na ime Dobovišek Line, medtem ko je imela gostilno v zakupu Sisinger Marija. Pri kontroli ni bilo pojasnjeno kontrolnemu organu, da je to zakupna gostilna. Ker pa zakupne gostilne predvsem pa še tiste, ki poslujejo pod drugim dovoljenjem, po novi uredbi ne morejo obratovati, je bila izdana Sisinger Mariji odločba o začasnem prenehanju obratovanja, istočasno pa ji je bil določen rok za ureditev dovoljenja. Odločba je temeljila na popolni pravni osnovi in je bila nanjo možna tudi pritožba. Dobovišek Lina pa je lahko nemoteno obratovala.

Sisinger Marija se ni poslužila pritožbene možnosti, pritožil pa se je dr. Dobovišek osebno pri posameznikih, seveda brez vednosti tržne inšpekcije, ter utemeljeval izdano odločbo kot protipravno. Lahko bi se najprej zglasil pri organu, ki je odločbo izdal, če že kot bivši odvetnik ne razume današnjih odločb. Navedbe v odločbi je izpodbijal, češ da Sisinger Marija ni zakupnica, temveč da je zaposlena kot natakarica. To je tudi utemeljeval s pomočjo statističnih poročil.

Inšpekcija je zavrnila kontrolo nad zaposlitvijo Sisinger Marije. Iz zapisnikov je bilo ugotovljeno, kar je lastnoročno potrdil dr. Dobovišek in Sisinger Marija, da je navedena zaposlena od 4. III. 1951 kot natakarica ter ji je bilo s 1. 8. 1954 službeno razmerje pismeno odpovedano. Med zaposlitvijo pa kot natakarica ni bila socialno zavarovana. To dejstvo je ob kontroli dr. Dobovišek zagovarjal s tem, da ni potrebno, da je natakarica socialno zavarovana po zaposlenem možu. Takšno pojasnilo mu seveda ni mogel nihče dati, najmanj pa Zavod za socialno zavarovanje, kot je dr. Dobovišek trdil.

Zadeva je bila predana Zavodu za socialno zavarovanje, da izterja od Dobovišek Line prispevek za socialno zavarovanje v znesku 55.350 dinarjev, istočasno pa je bil uveden napram kršitelju kazenski postopek.

Zgledalo je, da je bila zadeva s tem končana. Dr. Dobovišku pa advokatska žilica ni dala miru. Postavil se je na stališče, da je inšpekcija izdala protipravno odločbo. Verjetno je mislil, da bo ceneje zvozil, pa si je premislil in v nasprotstvu s prvo trditvijo dokumentiral, da Sisinger Marija ni bila natakarica, ampak da je imela od 1. 5. 1951 gostilno v zakupu.

Kako je poslovala gostilna in pod kakšno firmo, pa Šentjurčani najbolj vedo.

Zaščitnik tega dejanja mogoče sedaj misli, da je zadeva končana, toda se moti. Mogoče se ve, da lahko izvršuje gostilniške storitve samo imetnik dovoljenja. Ker pa je obratovala tri leta Sisinger Marija na to dovoljenje, je kršila zakon in ji »spretni advokat« dr. Dobovišek pač ne bo mogel pomagati.

Kršitelji pa naj se zavedajo, da se vsakemu izigravanju in laži pride enkrat do dna.

Čemu nerednosti in porast cen osnovnim prehranbenim predmetom?

V torek je bila na Mestni trgovinski in gostinski zbornici tiskovna konferenca, katere so se udeležili predstavniki zbornice s tov. Gajškom na čelu, zastopniki prizadetih podjetij in celjski novinarji, med temi tudi član našega uredništva. Le-ta je s konference prinesel precej gradiva o trenutnih perečih vprašanjih preskrbe potrošnikov, ki bodo gotovo živo zanimali naše bralce.

TRGOVINSKA MREŽA ODKLANJA VSAKO ODGOVORNOST — KRIVA JE PREDVSEM PROIZVODNJA

Predstavniki trgovske mreže so mnenja, da vse kritike o neredni preskrbi, pomanjkanju blaga in nestabilnosti cen gredo neupravičeno na račun trgovin. Večji del bo to držalo, vsaj zadnji čas tako kaže, da so vse to v prvi vrsti le povzročila proizvodna podjetja. To še zlasti od takrat, ko trgovina ni zainteresirana na posebnih dobičkih, ki jih mora itak vse odvesti, če se pojavijo. Industrija pa, zlasti še lista, ki ne čuti konkurence ponajvečkrat s pridom izrablja monopolni položaj. No, če bi šli od šivank do keksov, bi bilo menda preveč. Zanimajo nas predvsem osnovni predmeti široke potrošnje, kot je mast, moka, sladkor, ozimnice, kurjava, mleko in še nekateri.

ZAKAJ MALO MASTI? — ČEMU POKVARJENA SLANINA PRI PODJETJU »POTROŠNIK« IN OMAHLJIVOST CELJSKIH PODJETIJ, KI JE NE MOREJO ZANIKATI

Masti je zelo malo. Kontingentirana mast, to se pravi preležno ona iz uvoza po maksimiranih cenah ne zadošča potrebam potrošnje. Domača proizvodnja tudi ni zadostna, oziroma uvoz ne krije primanjkljaja doma. Zakaj masti ne moremo uvoziti v večjih količinah je menda vsakemu jasno, kdor pozna naš gospodarski razvoj. Toda domača podjetja, namesto, da bi v interesu skupnosti, v ležnji, pomagala prebroditi to kritično stanje, celo take razmere obračajo sebi v prid.

Tako industrija prehrambenih proizvodov z mastjo, ki je najbolj iskan proizvod, plasira tudi mesenine, slanino in druge proizvode. Seveda delajo to na číslo »legalen« način. »Če ne vzameš slanine, tudi masti nimamo.« Tako ta industrija drži v podrejenosti trgovsko mrežo in ker gre za denar, so ji socialistični principi precej tuji. Na ta način so celjska grosistična podjetja »prostovoljno morala« kupili tudi proizvode, ki jih niso iskala.

Ker je že nekaj časa ta »red« trajal, so celjska trgovska podjetja na debelo in drobno ubrala isto pot vezane prodaje. Potrošnik je moral vzeti poleg masti tudi slanino, pa če mu je bilo to prav ali ne. »Potrošnik« je šel na primer tako daleč, da je vezal prodajo masti s slanino, ki je bila pokvarjena, se pravi neuporabno blago, ki tudi njim ni bilo vsiljeno.

To kar počenja industrija je pravzaprav že nezaslišano. Slanina, ki je sedaj v prodaji, je trebušna slanina, se pravi nižje vrednosti, je pa celo dražja kot mast. Kam to meri? To je lov za dobičkom, saj se vendar splača prodajati slanino namesto masti, ker ji lahko sami diktirajo ceno, poleg tega pa je manj vredna, saj pri razpustilvi slanine gre precejšen del v izgubo. Čemu bi to izgubo, ki pa ni izguba, trpelo podjetje, če lahko namesto tega ima lep dobiček na račun potrošnika.

Je pa nekaj, kar je vredno omeniti. To stanje ni od včeraj, temveč se vleče že lep čas. Potrošniki menda tudi takrat niso bili zadovoljni? Zakaj grosistična in maloprodajna mreža že takrat ni pokrenila potrebnih korakov? Zakaj šele sedaj ko so najvidnejši predstavniki oblasti sprožili to vprašanje. Ne smemo reči, da jim je godilo, če je šlo tako navzkriž, drži pa vsekakor, da bi lahko že v začetku pokazali v katerem grmu leži zajec in ne šele sedaj, ko so drugi planili po njih, čeprav res precej neupravičeno.

In naposled še to, kar je najbolj bistvene važnosti. Masti sicer ne bo v tem prehodnem obdobju toliko kot v normalnem času. Razumeti moramo, da je sedaj čas pitanja pred kolinami in da mali kmetje sedaj že sami kupujejo maščobe, ker jim je zmanjkalo lastne zaloge. Te težave so torej prehodnega značaja, bo pa za nadomestek dovolj olja, ker letos oljarice obetajo lep pridelek.

MOKE IN SLADKORJA JE DOVOLJ — PODRAŽILA SE BO SAMO BELA MOKA, CENE SLADKORJU OSTANEJO NESPREMENJENE

Trenutno pomanjkanje mlevskih izdelkov je vzrok preusmeritve mlelja. Zagotovljene so dovoljne količine krušne in enotne moke. Le-ta bo do ponovne sprostitve veliko boljša, kot je bila v podobni situaciji v sušnem letu. Mlini bodo mleli 85% moko. Bele moke bo le za polovico manj v prodaji kot doslej. Cena tej moki se bo dvignila na približno 70 dinarjev. Približno dve tretjini te moke bodo lahko kupili potrošniki, medtem ko bo ena tretjina namenjena predvsem zdravstvenim in prosvetnim ustanovam za njihove kuhinje.

Sladkorja letos ne bo manj kot ga je bilo lani. Zastoj je le vsled preobremenjenosti prometa, ki je usmerjen predvsem v odkup in prevoz blaga iz naših pomorskih pristanišč. Zaradi alarmantnih vesti, da se bo sladkor podražil, so potrošniki pokupili veliko več sladkorja v zadnjih mesecih kot običajno. Sladkor se ne bo podražil, a v nekaj dneh ga bo v Celju kolikor ga konzumenti potrebujejo.

NA KADRIH V TRGOVINAH JE SEDAJ, DA DOKAŽEJO ČE JE RES KRITIKA NANJE PREHUDA

Ves potek tiskovne konference je res dajal videz, ko da se trgovine želijo odkrižali vsake odgovornosti za stanje, ki je postalo tako življenjsko nujen predmet razprav med ljudmi. Da trgovina ni ničesar zakrivila, bi bilo absurdno govoriti. Če že iščemo krivce in ugotavljamo, kje so vzroki za nenormalno politiko cen, potem ne gre hoditi mimo trgovin.

Ko sem ob tej priliki vprašal navzoče zastopnike trgovin, če ni mogoče tudi to, da cene raslejo ljudi zaradi prevelike vneme po dobičku pri polnikih, če niso mogoče malverzacije in podkupovanja, sem dobil odgovor, češ, kje naj polnik vzame denar za podkupnino. Tak izgovor je seveda zelo majav. Kje jemljejo ti ljudje denar za gradnje vil, kje ga jemljejo za prekomerno pijančevanje, za orgije in nemoralne izpade, ki jih počenjajo, ker jih lišči denar. Brez dvoma so ljudi v trgovini škodljive gobe, ki jih bo treba odsekati.

Kot so se v letu suše, tako se bodo trgovski kadri ljudi sedaj pokazali v pravi luči. Kadar je nečesa manj, kot je potrebno, potem se vidi, kdo ima hrbtenico, kdo je pošten do skupnosti, a kdo si dela denar s posebnimi uslugami, obveščanjem prijateljev (tudi plačnikov) in se peča s trgovino »pri zadnjih vratih«. Vsaka težava ima svoje dobre strani, kot ima dobro svoje slabe. V teh prehodnih težavah se bomo nekoliko bližje spoznali z ustvarjalci potrošniške mrzlice, z kupičkarji nepotrebnih zalog, z nemoralnimi in nesocialističnimi uslužbenci v trgovini.

V tej situaciji je naloga množičnih organizacij, da stopijo na čelo potrošnikov, na opazovalnice ljudi v trgovinah. Vsak slučaj protekcionaštva, želje po dobičkarstvu pa temeljito zatreti.

Zločin na Kozjem otoku

(Ob premieri 2. oktobra 1954.)

v Mestnem gledališču

Odrska umetnost je najbolj plastična izmed vseh umetnosti, saj nam pokaže človeka od vseh strani, a ne samo od zunaj, marveč tudi od znotraj. Tehnika drame, ki razkriva in odkriva človeka, je dosegla, se nam zdi, že pred desetletji najvišjo stopnjo. Velike etape odrske umetnosti so dramatsko-anatomske slike za prirodopis živalske vrste, ki se imenuje homo sapiens. Ojdip, Othello, Hamlet, Lear, Tartuffe, Wallenstein, Tasso, Nora: Dramatski portreti človeka so neizčrpna snov, medtem ko se dejanja, zapleti in razpleti nemilo ponavljajo. Gozzi, Bettijev rojak, je nekoč naštel 36 situacij, ki so v drami možne, in vsega skupaj 12 motivov. Evropa že dalj časa ve, da imajo dogodki v drami le takrat dramatski smisel in dramatsko vrednost, če služijo spoznavanju človeka. Vse je bilo pravzaprav povedano, toda vse je treba nanovo povedati, je rekel eden izmed velikih ljudi.

Tudi Betti je povedal nekaj nanovo, kar ni tako novo, pa se do modernih časov ni tako poudarjalo zaradi hinavščine, zlagane morale in ostankov skolastike, ki se je v stoletjih zagrizla v dimenzije javnega in individualnega življenja. Psihologija in še bolj psihoanaliza je morala odkrivati vse mogoče oblike sublimiranega seksusa in približno v dobi prvih prodorov psihoanalize v evropsko zmedo pred prvo svetovno vojno je tudi dozorela formula, da dramatika ni nič drugega kakor »uporabljena« psihologija. In formula drži še danes kakor pred nekaj leti, ko je Betti napisal to nekam odmaknjeno dramo. Toda suum cuique — vsakomur svoje! Nima pomena reči, da nam spričo skrbi, ki nas ubijajo v boju za eksistenco, taka drama danes nima kaj povedati. Tudi naše z delom in skrbmi preobloženo življenje ne more in ne sme izločiti cele vrste življenjskih kategorij, mora spoštovati in ljubiti resnico, tudi če ni prijetna ali našim razmeram primerna. Samo v tem primeru je tako življenje še vredno živeti, sicer izgubi svoj smisel in smoter. In res je tudi prav, da spoznamo kako italijansko dramo, zraslo na klasičnih tleh renesanse in humanizma, čeprav tudi v tej odkrivamo preveč poudarjeno nagnjenje k bolestni erotiki in nekemu masohizmu, ki je tako značilen za italijansko dramo še iz Alfierijevih časov. Betti ni eden od tistih, ki so odkrili veliko skrivnost teatra, kako biti ljubljenec občinstva, ni pa tudi revolucionar in viharnik, ki bi hotel za vsako ceno povedati nekaj novega. Pri izbiranju sredstev za to, da bi nam povedal, kako se človek zvija pod udarom »temne oblasti« (kakor bi rekel Župančič), pa mu ni bilo mar zato, da bi bil okusen in izbirčen.

Prav tako neusmiljeno skopa je pričujoča inscenacija in režija. Okolje, pokrajina, predmeti, ki oživljajo dom, preproste stvari, ki imajo svojo govorico in svojo dušo, vse to je izgubilo svojo važnost, ostali so le ti štirje ljudje s »temno oblastjo« nad seboj, z nagonom, ki se mu ne morejo upreti. Angelo je formula za moža, ki ni za nobeno drugo rabo, pooseblja eno samo noto, eno samo besedo, misel, če hočete, tezo — pravzaprav strašno klavrna figura, ki nikakor ne more biti junak drame. Junak drame! To tu ni važno, saj je to nekaka abstrakcija moža, čeprav je realistično upodobljen in čeprav nam življenje tudi s takimi ljudmi sem in tja postreže. Take figure je ljubil tudi Sudermann in prav take kontraste, da je paril telesno energijo in duševno impotenco. Ta čudni zvarek je **Škof** kar posrečeno izdelal, posebno v prizoru z revolverjem. Ta prizor je bil umetniški višek večera zaradi svoje notranje koncentracije in doslednosti. Naključje se je izkazalo v višjem smislu, kot usoda, ki je razvila vse v drami naložene potence in ki je terjala tudi Angelov konec. Tudi njegov govor na rampi — sicer psihološka mojstrovina in nekam tipično laški lirizem — je bil dobro zadet po tonu in barvi, preludij na pogrebno koračnico, ki jo poje na to vsa scena ob razkritju, da je neugnani Eros podjarmil tudi najmlajšo žrtev, Eros, zver besneča in hkrati nedolžna, da uporabim Bettijev izraz, izraz iz pesmi »Mož in žena« (gl. Italijanska lirika stran 330). Škofova igra je tu zdržala pritisk nasprotja med simboliko in realizmom, bil je hkrati pooseblјeni nagon in lahkomišljeni postopač. Ne bomo je zapisali med njegove velike vloge, pač pa med pošteno opravljene naloge.

Tudi v Agati je nekaj simbolike poleg realnega kompleksa, čeprav ta po Freudu menda nima posebnega imena. Igrala jo je **Mara Černetova.** Stil njene igre mi je bil kot celota všeč, tudi njena izrazna sredstva, preračunana na skopost zunanjih izbruhov, se mi zde primerna za žensko, ki je vsa vase zazrta, srdita na svojo srečo in nesrečo, posebljena nenasitnost in nezadovoljnost ženske, ki jo je skušal kategorizirati nekoč Jakob Wassermann v Zgodbi mlade Renate Fuchs. Motila pa me je tehnika njene igre, ki se mi zdi nedelana, in tudi tehnika govora. Pia je nekoliko manj kompliciran primerek »večno ženskega«, ki ga je upodobila **Marija Goršičeva** s tenkim čutom in posluhom za besedo, s smislom za situacijo in idejo igre, tudi v prizorih, kjer ostaja brez besede, izžarevajoča osnovno občutje, manj pa mi je bila všeč v obeh izbruhih, ki jima je manjkalo neke klasičnosti. To klasično mero lahko terjamo, saj se taki prizori v dramatiki večno ponavljajo, v dramah, kjer ženske bijejo boj za moža. **Mina Jerajeva** je s Silvio predstavljala večno tragiko seksualne vzgoje, ki se spopada z življenjem tudi po formuli »besede mičejo, zgledi vlečejo«; torej tudi vloga z neko tezo, ki se v realnem življenju v tisoč in tisoč inačicah občuje in uresničuje, tu v tej igri pa zares kar v predivjem četverokotu. Histerični njeni izbruhi so psihoanalitično utemeljeni, igralski rekviziti pa bi bili lahko bolj izbrani in umerjeni, saj avtorju najbrž ni šlo za to, da vzbuja usmiljenje, ker mu tudi ni šlo za to, da bi bila Silvia tragična.

Sedejev Edvardo je na odru skoraj odveč, čeprav tudi njegov nastop naznanja feminilno in seksualno ozračje Kozjega otoka. To naznanilo je Sedej spretno oddal.

Delo je režiral s skrbnim, trdnim in razumevajočim režiserskim prijemom **Branko Gombač**, sceno pa je dal **Marijan Pliberšek.** Predstava je popolnoma uspela.

T. O.

Prodoren uspeh celjskega gledališča v Beogradu

V zadnjem hipu smo prejeli naslednjo važno brzojavno vest.

Celjsko gledališče, ki te dni gostuje v Beogradu z dramo »Mladost pred sodiščem«, je imelo izreden uspeh. V torek so bili poleg drugih obiskovalcev pri predstavi navzoči Aleš Bebler z družino, Zdenka Kidričeva, Vladimir Dedijer, holandski veleposlanik g. Hebl in številni najvidnejši kulturni delavci našega glavnega mesta.

Beograjsko občinstvo je bilo nad delom in izvedbo navdušeno in je po predstavi obsulo s cvetjem igralce in režiserja Gombača.

V sredo je bil ansambel sprejet pri predsedniku mesta Beograda in pri holandskem veleposlaniku.

Celjani smo tega uspeha zelo veseli, zlasti še, ker je celjsko gledališče poleg ljubljanskega edina slovenska dramska ustanova, ki je kdaj gostovala v glavnem mestu Jugoslavije.

V „Tednu muzejev“

Muzej in arheologija

Muzejski teden ima namen seznaniti ljudi z delom muzeja in njegovimi rezultati. To je vedno bolj pomembno še zato, ker je zanimanje za muzejsko celo čedalje večje. Včasih ljudje to celo preveč posplošujejo in smatrajo, da vsaka stvar, ki ni več za rabo, spada v muzej.

Od vseh panog muzejskega udejstvovanja (arheologija, umetnostna zgodovina, etnografija i. dr.), je še najbolj pogosto zastopana arheologija. Zanimanje za arheološke najdbe je posebno živo tam, kjer na slednje pogosto naletimo. Eno najbogatejših področij na polju arheologije je pa ravno Celje s svojo okolico. To se opaža tudi pri ljudstvu. Danes je že redek Celjan, ki ne ve, da je današnja celjska kanalizacija v glavnem še ostanek stare rimske kanalizacije. Celjani, ki hodijo na sprehod na Anski vrh ali Miklavški hrib, si še danes lahko ogledajo floris starega rimskega (Herkulovega!?) tempelja, ki je bil odkopan v letih 1948 do 1950 nad mestnim parkom.

Tudi pri raznih delih v mestu samem naletimo na vsakem koraku na ostanke iz rimskih časov. Po osvoboditvi je bil raziskan del dvorišča v Prešernovi ulici, pri čemer smo odkrili ostanke rimske stavbe s hipokavstom. Tla so bila napravljena iz mozaika, stene pa živo poslikane.

Največjo pozornost pa je vzbudila leta 1952 najdba v Šempetru, 10 km iz Celja. Tu odkrito rimsko grobišče iz 2. stoletja pr. n. šteljem predstavlja eno najlepših in največjih odkritij te vrste.

Grobnice, ki so si jih tam postavili celjski župani so iz marmorja in okrašene z reliefnimi prizori. Nanašajo se na grško mitologijo (Heraklej in Alkestis, Evropa na biku, Satir z nimfo, dioskuta Kastor in Polux) in trojansko pravljico (rop Helene — ki je bil, mimogrede povedano, povod za trojansko vojno —, Ifigenija v Avlidi in Ifigenija na Tavridi). Poleg teh so pa še razni prizori (lovci), ki kažejo, da so bili pokojniki vneti lovci in ribiči.

To leto se je pristopilo k idejni rekonstrukciji, ki da slutiti že sedaj, da bo to za naše kraje res edinstven objekt.

Izkopavanja prinašajo na dan še vedno nove kose, pa tudi manjkajoče dele napisov, odkritih prejšnja leta, smo našli. Poleg grobnic (do sedaj odkrili 2) sta najlepša 2 baldahina, ki sta pokrila statue županov. Njuna dekorativna plastika z rozetami in reliefnimi prizori je občudovanja vredna po svoji umetniški dovršenosti. Izkopavanja vrši SAZU v Ljubljani.

Mestni muzej je po osvoboditvi odkril že tudi 2 staroslovanski najdišči. Leta 1951 in 1952 je raziskal staroslovansko grobišče v Gotovljah iz konca XI. stoletja. Odkrili smo 8 skeletov. Na grobišče nas je opozoril tov. Jordan iz Gotovelj.

Letos je pa Mestni muzej pričel z raziskovanjem staroslovanskega grobišča pri Mozirju. Važnost te najdbe je predvsem v tem, ker so naselbinski objekti iz prvih časov bivanja Slovanov pri nas, zelo redki. Doslej je raziskana polovica gradišča. Odkrili sta bili dve kurišči iz gline in kamenja, ki sta služili kot ognjišči ali kot topilnici. Med žganino smo namreč našli tudi neznatne ostanke brona. Izkopavanja bomo prihodnje leto nadaljevali.

Te vrstice niso imele namena podati natančnega pregleda arheološkega dela. Hotel sem le omeniti, kaj vse še skriva naša zemlja, kar več ali manj slučajno prihaja sedaj na dan. S tem bi samo želel opozoriti, da o vseh najdbah, na katere slučajno naletite pri oranju, pri kopanju temeljev ali ob kaki drugi priliki, obvestite muzej ki bo te stvari raziskal. Brez pozornosti ljudi, ki so veliko na terenu, danes ne bi imeli niti Šempetrskih — tudi za to ima zasluge tov. Jordan iz Gotovelj — niti gotoveljskih in tudi raznih novih najdb v Celju ne.

A. B.

Nekoliko besed o tečajih Ljudske univerze v Celju

Ena izmed važnih panog ljudskoprosvetnega dela so tečaji Ljudske univerze. Celotno delo Ljudske univerze v Celju se je razmahnilo, ko je prevzel učno vodstvo prof. Ivo Švarc. Poleg centralnih predavanj, ki so se vršila v predavalnici na učiteljišču, smo priredili vrsto predavanj tudi v predmestjih, po nekaterih kolektivih in tudi v širši celjski okolici.

Do preteklega leta je prirejala Ljudska univerza v Celju z večjo ali manjšo uspešnostjo le jezikovne tečaje. Največ zanimanja je bilo za angleščino. Lani smo imeli v našem mestu dva začetna angleška tečaja in 3 razrede nadaljevalnih tečajev. Obisk je bil prav zadovoljiv in je večina vztrajala do konca. Letos bomo imeli pravtako vse štiri razrede angleškega jezika.

Precejšnje zanimanje je vladalo tudi za nemški in francoski jezik.

Ob tej priliki bi rad omenil še esperanto, katerega tečaj se je vršil v okviru LU, sodelovali pa so požrtvovalno vodilni člani celjskega esperantskega društva. Za ta mednarodni jezik smo skušali zainteresirati tudi dijaško mladino in smo osnovali esperantski krožek v okviru MKUD Olon Župančič na učiteljišču. Tudi letos se je za tečaj esperantskega jezika doslej prijavilo že kar lepo število tečajnikov.

Posebno pereče pa je pri nas vprašanje pravilne uporabe slovenščine v govoru in pismu. Vodstvo tečajev se tega resno zaveda. Zaradi tega vabi LU mlajše in starejše someščane, posebno liste iz pisarn, da se posvetijo temu študiju!

Preteklo leto so potrebe rodile še strojepisne tečaje, dočim smo imeli tečaje stenografije že prejšnje leto. Upamo, da bomo tako vzgojili v doglednem času v našem mestu kar zadovoljivo število dobrih stenografov. Tudi sedaj bomo otvorili začetne in nadaljevalne tečaje pouka strojepisja in imamo tudi tu že lepo število prijav.

S tečaji smo začeli ta teden. Za zamudnike veljajo prijave izjemoma še do 11. t. m. Jezikovni in stenografski tečaji se vrše na učiteljišču v poslopju II. osnovne šole, razpored je razviden na šolskih vratih in v škrinjicah LU; strojepisni tečaji pa se vrše v Ekonomski srednji šoli v Vodnikovi ulici.

A. P.

Celjski lutkarji so aktivni . . .

Celjsko gledališče ročnih lutk deluje v okviru SZDL. Dolgo polje od julija 1953 l. V tem kratkem času je našludiralo 5 lutkovnih iger in dalo do poplave 34 predstav v Celju in okolici. Eno izmed teh so navdušeni lutkarji odigrali celo na Svetini, kamor so sami na rokah prenesli vse potrebne rekvizite. Vstopnina je bila prgišče kostanja, dočim so si vse ostale stroške (prenočišče in hrana), krili sami.

Za Svetinčane je bila ta predstava pravo doživetje, saj so prvič v življenju videli lutkovno igro. V nepozabnem spominu nam bo ostala stara ženica, ki se ni mogla načudili igri malih človečkov.

Do danes pa še mlademu kolektivu ni nudil nihče pomoči. Lutkarji pa so z veliko požrtvovalnostjo želi do sedaj vseeno lepe uspehe.

Ob poplavi je bilo lutkovno gledališče močno prizadelo. Uničenih je bilo mnogo lut, vse kulise in tudi prenosljiv oder je bil močno poškodovan.

Kolektiv tudi sedaj ni obupal. V kratkem času je brez vsake denarne podpore obnovil oder in ostalo tako, da je bilo možno že prvo gostovanje 1. 10. letos v okviru proslave 25-letnice ustanovitve »Svobode« v Libojah, brezplačno z igro S. Jeličeve, »Rdeča kapica«.

V okviru Tedna otroka bo lutkovno gledališče gostovalo v Laškem z dvojnim programom: L. Habersbergove »Princesa školjkica« in F. Bevka »Pavliha in razbojnik«. Predstavi bosta dve, in sicer v soboto, dne 9. 10. 1954 ob 15 in 16.30.

V Celju pa bo isti program v nedeljo, 10. 10. 1954 ob 10. uri v dvorani AD Kladivarja v Kersnikovi ulici, kot otvoritev sezone 1954/55.

Skrajni čas je že, da bi tudi v Celju končno ustanovili stalno lutkovno gledališče za naše najmlajše, ki bi jim služilo v pouk in zabavo. Če imajo odrasli dvoje subvencioniranih gledališč, bi lahko v sklopu tega skrbeli tudi za naraščaj, ki se bo že v mladosti navajal, da bo v poznejših letih čutil kulturne potrebe po pravem gledališču.

-cj-

Oddaja „Radio Šmarje pri Jelšah“

Marsikateri radioposlušalec se je zadnje tedne pri svojem radijskem sprejemniku nehote vprašal, katera nova radijska postaja oddaja spored v slovenščini. Končno se je slišal glas napovedovalca: »Tukaj radio oddajna postaja ljudske tehnike Šmarje pri Jelšah — poizkusna oddaja na srednjem valu 200 metrov — sporočite nam, kako nas slišite. Da se lahko Šmarje postavi s svojo lastno oddajno postajo, se nam je zdelo skoraj nemogoče, pa je vendar mogoče.

V letu 1951 je pričel delovati v Šmarju radioamaterski krožek. Štel je 27 članov, največ mladine, bil pa je med njimi tudi zelo agilni 70-letni Pogelšak. Predavanja in praktično delo je vodil samouk — amater Plemenitaš Jože iz Rogaške Slatine. Pri članih se je porodila misel, da bi si ustvarili svojo radio oddajno postajo, katera naj bi služila amaterjem za nadaljnje izpopolnjevanje v radiotehniki. Požrtvovalnost in delavnost nekaterih, posebno Plemenitaša in Gojtana je uresničila želje šmarskih amaterjev.

Prvega maja 1953 so bližnji prebivalci Šmarja prvič slišali v svojih sprejemnikih glas radia Šmarje. Že v par dnevih jim je večja okvara zavrla delo, vendar niso obupali. Glavno delo je slonelo na Plemenitašu in Gojtanu. Plemenitaš je po svoji zamisli uredil zelo mojstrsko oddajno postajo. V oddajniku so vgrajeni razni deli, ki so zbrani iz vseh delov sveta in lahko kar verjamemo konstruktorju ko pravi, da je ta oddajna postaja »svetovne« znamke. Seveda so poleg tega vgrajeni tudi deli šmarskega in rogaškega izvora, kot so tuljave in slično.

Poslušalec pri svojem sprejemniku si težko predstavlja, kako je urejen studio Šmarje. Če prideš na občinski ljudski odbor, vidiš na mizi, pokriti z zastavo razno ogrodje in nebroj žic. Ob delavnikih je to pisarna, ob nedeljah pa študio Šmarje. Pri prvih oddajah so bile pavze zelo dolge, ker je obstojal samo en gramofon, zdaj pa imajo na lesenem zaboju že drugega in je s tem oddaja že popolnejša. Arhiv plošč je zelo skromen. 10 plošč jim ne krati volje, da ne bi računali na oddajo po željah. Priporočal sem jim, da bi bilo najbolje, da vsak, ki ima željo poslušati izbrano petje ali glasbo, pošlje društvu zaželeno ploščo (seveda ne od Odpada) in bo lahko poslušal to ploščo pri svojem sprejemniku. Za nagrado pa bi ostala plošča v arhivu društva. Odgovorni za oddajo se strinjajo s to zamislijo in ne bodo na ta način nobenemu odklonili želje.

Med nedeljsko oddajo je Plemenitaš razlagal radovednežem, da je bil glavni cilj društva, da pokaže poedincem, kako se lahko iz nič z dobro voljo marsikaj napravi. Za ves material je dalo društvo okoli 130.000 din (tu ni vštet »nažican« material). Delo, ki je bilo porabljeno za oddajnik, pa daleč presega gornjo vsoto. Da se oddajnik izpopolni, je glavni problem denar, ki bi rešil krizo, ki jo društvo trpi. Toda Plemenitaš je optimist.

Glede programa pa je Gojtan pojasnil, da bo oddaja zaenkrat redno vsako nedeljo od 8 do 10 dopoldne na valu 200 metrov. Po zamisli Gojtana, naj bi bila na prvem mestu oddaja raznih poučnih predavanj, ki zanimajo bližnjo okolico, vmes pa še pevske in glasbene točke. V program bodo vključeni šmarski tamburaši, citraši, pevski zbor, harmonikaši in ostali. Napovedovalec pa bo profesor Jakuš.

-ki-

POPRAVEK

V naglici se je v naš članek »Obnovimo domačijo pesnika balad in romanc« vrinila neljuba pomota: ne gre za obnovo pesnikove rojstne hiše v Globokem, ker rojstne hiše ni več, marveč le za obnovo Aškerčeve domačije v Senožečah pri Rimskih Toplicah, kjer je pesnik živel.

Geografska razstava v celjskem muzeju ob „Tednu muzejev“

V sredo dopoldne je bila v novih prostorih celjskega muzeja odprta zanimiva geografska razstava, ki prikazuje razvoj geografije na našem področju, zlasti pa še geografske dokumente slovenskega narodnostnega gibanja najstarejšega datuma.

Razstave se je udeležilo skromno število ljudi. Med temi sta bila predsednik okraja tov. Jerman in predsednik mestne občine tov. Gradišnik, dalje zastopniki sveta za prosveto mestne občine in nekaj redkih prosvetnih delavcev. Razstavo je otvoril kustos zemljepisnega muzeja iz Ljubljane prof. Leban, ki je prisotne tudi vodil po oddelkih in tolmačil razstavljene predmete.

Izkoriščamo to priliko, da se nekoliko dotaknemo malomarnosti in nezainteresiranosti Celjanov, zlasti pa prosvetnih delavcev, ki so za to razstavo pokazali zelo malo zanimanja. Ta razstava je vendar kot nalašč za naše prosvetne kadre, saj je s tem dana redka prilika, da lahko vidijo in nazorno razkažejo svojim dijakom in učencem tako bogat material. To razstavo bi morale videti vse šole, pravzaprav višji razredi, ki bi nazorno razlago tudi razumeli. Tokrat pa je prišel le majhen oddelek malih učencev, ki jim je zemljepisje še precej tuja stvar.

Od stare k novi šoli

Ob priliki proslave »Štajerska v borbi« je bila poleg drugih razstav v Celju prirejena tudi potujoča razstava Društva arhitektov Slovenije »Od stare k novi šoli«.

Razstava je bila urejena v telovadnici II. gimnazije. Trajala je teden dni in je bila lepo obiskana.

Razen glavnega razstavnega materiala, v glavnem slik, je razstava v Celju bila še bolj izpopolnjena kot v drugih mestih z učili za sodoben pouk, ki so bila izposojena iz same šole, kot na primer modeli za risanje iz mavca, velike umetniške fotografije za geografijo, zemljevid, globus ter štiri klopi in osem stolov novega sodobnega pohištva. Iz trgovine Državne založbe Slovenije v Stanetovi ulici pa so bili izposojeni: geografski relief, kompletna zbirka za botaniko in mineralogijo, modeli atomov za zlaganje molekulov, mavčni modeli za zoologijo in še drugo. To vse je dalo še večjo pestrost razstavi. Z. M.

Volivci na Vranskem so se končno odločili za savinjsko komuno

V sredo zvečer je bil na Vranskem zbor volivcev, na katerem so razpravljali o komunah ter zlasti o tem, ali bi se naj vranska občina priključila savinjski komuni ali pa bi naj še nadalje ostala samostojna občina kot doslej. Zboru volivcev so prisostvovali tudi zvezna ljudska poslanca tov. **Viktor Avbelj** in **Franc Simonič** ter republiški poslanec tov. **Ivan Rančigaj**. Zbor volivcev je bil spočetka zelo slabo obiskan, vendar se je med zborovanjem zbralo precej lepo število volivcev.

Znano je, da so bili vranski volivci na sploh zoper ustanavljanje komun, zlasti pa niso bili za to, da bi njihova občina pripadala savinjski komuni s sedežem v Žalcu. To razpoloženje so tudi izrazili na predzadnjem zboru volivcev, kjer so sklenili, da se ne bodo priključili k savinjski komuni, ker želijo še nadalje imeti svojo občino.

Enako razpoloženje je prevladovalo tudi na tem zboru volivcev in že je kazalo, da bodo vztrajali pri svojem nazadnjaškem mišljenju. Toda po temeljiti obrazložitvi vsebine in bistva komun, ki sta jo na tem zboru podala tov. Viktor Avbelj in Franc Simonič, so se jim pojmi zjasnili, uvideli so potrebo in koristi ter pri glasovanju, ki je sledilo, tudi izglasovali priključitev občine Vransko k savinjski komuni.

Ta zbor volivcev nam je hkrati tudi marsikaj odkril, kar človek skoraj ne bi mogel verjeti, če se ne bi prepričal na lastne oči. Prvi vtis tega zbora je bil, da so ljudje še silno nazadnjaški in konservativni, da se upirajo vsaki spremembi, pa čeprav je le-ta očitno v korist njim samim. Čeprav je večina volivcev z zanimanjem sledila razpravi, so se med njimi našli tudi taki, ki so z neumestnimi in celo s skrajno nesramnimi pripombami in opazkami hoteli ovirati zborovanje in vplivati na ostale volivce. K besedi so se oglašali najbolj tisti, ki so s škodoželjnimi pripombami in vprašanji (ki sploh niso spadala na zbor volivcev, na katerem se razpravlja o komuni) prav gotovo hoteli razbijaško vplivati na ostale volivce. Skratka — tako slabega zbora volivcev, kjer med volivci napredno mišljenje sploh ni prišlo do izraza, razni škodljivci in nazadnjaški elementi pa so prav na nesramen način metali neumestne in vse prej kot dobrohotne pripombe, prav gotovo ni bilo in ne bo nikjer, niti v najbolj hribovski in zakotni vasi.

Vse to pa je ogledalo dela množičnih organizacij, predvsem SZDL in ZK na Vranskem. To je prav dobro pokazal ta zbor volivcev. Že na začetku zborovanja so za slabo udeležbo metali predstavniki množičnih organizacij in občinskega odbora krivdo drug na drugega in se izgovarjali. Jasno pa je bilo, da so se za zbor volivcev premalo brigali ter da je prav malo ali nič povezave med organizacijo ZK, SZDL in občinskim odborom. Stara miselnost in dokaj nizka socialistična zavest pri lepem številu volivcev je še en dokaz, da organizaciji ZK in Socialistična zveza prav malo pojasnjujeta ljudem našo stvarnost in jih seznanjata z našimi uspehi in doseženim napredkom. Najbolj žalostno pa je to, da se ni niti eden od članov ZK, odbornikov SZDL ali občine na Vranskem na zboru volivcev postavil v bran naprednih teženj ter onemogočil in pravilno razgalil razdiralne in škodljive pripombe, ki jih je bilo slišati med razpravo.

Množične organizacije na Vranskem prav zares čaka še veliko, veliko dela.

Ljudski poslanec Vinko Šumrada zapušča Celje

Pred dnevi smo se poslovili od našega priljubljenega ljudskega poslanca tov. Vinka Šumrada, ki je pred štirimi leti prišel med nas in prevzel posle kot sekretar Mestnega komiteja, pozneje pa Okrajnega komiteja ZK. Kot politični delavec in dober gospodarstvenik si je s svojim ljubeznivim nastopom pridobil med ljudstvom mnogo ugleda in simpatij.

V času svojega kratkega bivanja med nami si je tovariš Šumrada pridobil mnogo zaslug za gospodarski in politični razvoj mesta Celja in njegove okolice. Zato bo njegov odhod zapustil pri Celjanih veliko vrzel.

Tovariš Šumrada odhaja v Ljubljano na izpopolnitev nadaljnjih študij. Želimo mu mnogo uspehov in upamo, da se bo pozneje spet vrnil med nas.

Proslava naprednega tiska 25-letnice „Ljudske pravice“

V sredo zvečer je bila v dvorani Narodnega doma proslava naprednega tiska in 25-letnice »Ljudske pravice«.

O pomenu naprednega tiska je govoril predsednik Sveta za kulturo in prosveto okraja Celje tovariš Aškerc, ki je v svojem izčrpnem referatu orisal vso veličastno borbo naprednega tiska za pravice delovnih ljudi in vse njegove ogromne zasluge pri ideološki vzgoji članstva naprednih organizacij v najtežjih časih razrednega boja, med NOB in po osvoboditvi.

V nadaljevanju programa je nastopil priznani celjski godalni orkester »Ivan Cankar« pod vodstvom dirigenta Dušana Sancina, posebno pa ga je obogatil nastop člana mariborske opere, solista Aleksandra Kovača, ki je zapel nekaj umetnih in narodnih pesmi.

Proslava je bila na dostojni višini, zato je res velika škoda, da so Celjani spet vztrajali pri svoji trdovratni mlačnosti in s tem izpustili priložnost, da pokažejo svojo zavest, ko so hkrati lahko deležni prijetnega in kvalitetnega glasbenega večera. Morda bi se organizacije ZK le pomenile o odnosu svojih članov do proslave glasila njihove organizacije?

Vloga ljudske mladine na šoli

Kako pristopiti k uspešnemu delu

(Nadaljevanje)

Vsi vemo kaj je Ljudska mladina in kakšni so njeni smotri. Je organizirana skupnost revolucionarnih, patriotičnih mladih ljudi, ki vključuje v svoje vrste neprenehoma nacionalno zavedno mladino vseh slojev in jo vzgaja v zavestne graditelje socializma. Ljudska mladina je v različnih obdobjih na različne načine aktivizirala mladino. V obdobju neposredno po vojni pa vse tja do leta 1949 je organizacija predvsem usmerjala mladino na delovne akcije, ker je bila v ospredju izgradnja materialne baze socializma. Mladina naše domovine, mladi delavci, poljedelci in intelektualci so si ob delu izoblikovali svojo novo družbeno zavest. »Mi gradimo progo — proga gradi nas!«, je bilo tedaj naše geslo. Skupno delo je mnogo prispevalo k povezavi mladine in k odpravljanju nasprotja med umskim in fizičnim delom, katero bo v brezrazredni družbi, v katero vodi naš razvoj, izginilo.

Ko se je končalo to razdobje in so bili postavljeni ekonomski temelji našemu nadaljnjemu razvoju, se je Ljudska mladina preorientirala na vzgojo socialistične družbene zavesti pri mladini. Nove naloge so nujno zahtevale tudi nove oblike. Načini političnega dela iz prejšnjega obdobja so se pokazali kot neprimerni in zastareli ter so mladinska vodstva pri delu le zavirali in hromili uspešno ideološko-politično vzgojo.

Nekako tako bi se dalo v skopih besedah orisati pot mladinske organizacije v letih po vojni. Mislim, da je potrebno poudariti, da je Ljudska mladina v teh letih ogromno prispevala k skupnim naporom. Zato je mladina tem laže našla svoje mesto v današnjih družbenih odnosih in njena organizacija predstavlja revolucionarno subjektivno silo, ki igra v našem družbenem življenju izredno pomembno vlogo. Ljudska mladina ima tak ugled zato, ker si je postavila isti program in iste cilje, kot naša družba z Zvezo komunistov in delavskim razredom na čelu. Naša organizacija je skozi desetletja neustrašeno stala ob strani Zveze komunistov in dala ogromne žrtve v borbi proti protiljudskim režimom. Stalno je vzgajala mladino in iz nje so izšli najbolj zavedni in revolucionarni kadri. Uspešnost mladinskega gibanja v Jugoslaviji je bila toliko večja, ker je le-to vedno iskalo novih poti in novih oblik dela, ker se ni nikdar dalo iztrgati in osamiti od najširših množic mladine. Uspešnejše delovne oblike so vedno bile in so temeljni pogoj za učinkovito vzgojno delo.

Ugotovili smo, kako se oblike prilagajajo pogojem, stopnji izobrazbe in družbene zavesti mladine in drugim činiteljem ter pogojem. Eden najvažnejših pogojev je vsekakor zainteresiranost mladine, ki pa se da s primernimi oblikami vzbuditi ali povečati. Trditve, da mladina ni zainteresirana, imajo namen, da nas uspavajo pri delu in ovirajo pri akciji. Na ta način si nekateri sovražniki naše organizacije prizadevajo, da bi jo oropali političnosti. Navadno uporabljamo v naši organizaciji delovne oblike, katerih osnovna karakteristika je množičnost. Ob teh tako imenovanih kolektivnih oblikah dela se vzgaja vedno čim širši krog mladine. Običajne kolektivne oblike so konference, sestanki in krožki. Vendar nikakor ne moremo podcenjevati političnega, vzgojnega dela s posamezniki, ki se običajno odvija v obliki razgovora in prepričevanja. Te tako imenovane individualne oblike dela so uspešnejše kot kolektivne, le da se ob njih vzgajajo posamezniki in ne kolektiv. Prepričevanje posameznikov ali ideološka borba z njimi pa zahteva od naših kadrov dosti večjo razgledanost in zgrajenost. Prav zaradi tega bo na srednjih šolah potrebno dati posebnega poudarka nadaljnjemu vzgajanju mladinskih voditeljev. O tem bo moral srednješolski odbor vsekakor razpravljati ter uvesti nekake periodične konzultacije mladinskih voditeljev celjskih srednjih šol. Res, da so nekateri tovariši na obeh seminarjih dovolj pridobili, vendar to še zdaleka ne zadošča. Smo mišljenja, da sistematično, preudarno delo med šolskim letom in periodične konzultacije, katerim naj sledijo politične, šolske konference in razprave po razrednih kolektivih na šolah daje povsem zadovoljive rezultate. Seminar da mladinskemu voditelju le splošno orientacijo in ga seznani s širšo tudi več ali manj splošno problematiko. Toda vsi vemo, da dobri mladinski voditelji rasejo le ob delu v mladinski organizaciji ob uspehih in neuspehih. Povezava teorije s prakso je tu odločilnega pomena. V največjih primerih je povsem brezpomembno voditi na seminarje ljudi, ki niso že prej pokazali veselja ali nagnjenja k mladinskemu delu. Skoraj na vsakem seminarju se zberejo tovariši, ki niso na tekočem niti z najvažnejšimi dogodki pri nas in v svetu, po drugi strani pa tovariši, ki pričakujejo, da bodo dobili praktične nasvete za delo v osnovni organizaciji in jih pogrevanje najsplošnejših vprašanj le še dolgočasi. In tukaj navadno nastane anomalija. Predavanja so navadno prikrojena za razumevanje in potrebe onih prvih tovarišev ali pa nekako za povprečje; od tod tudi izjave, češ, nič novega nisem slišal na seminarju in to od najboljših mladincev.

Mislim, da je potrebno natanko proučiti vprašanje marksističnih krožkov. S slednjimi smo žeti zadnja leta le malo uspehov. Toda, čemu to? Ideja marksističnega krožka je stara gotovo le malo manj kot marksizem in tako je marksistični krožek vsekakor najbolj preizkušena in tradicionalna delovna oblika proletarcev vsega sveta, saj jih najdemo povsod, kjer je bilo delavsko gibanje. Marksistični krožki so vzgajali revolucionarje, komuniste in zato so bili trn v peti reakcionarnim režimom in drugim sovražnikom delavskega razreda, kot reformistom, anarhistom, kleru in drugim. Le-ti so jih stalno skušali razbijati, tako da so vanje pošiljali svoje protiljudske lakaje in plačance, ki naj bi v njihovo delo vnašali zmedo in brezidejnost.

Kljub neuspehom se marksističnim krožkom ne smemo odreči, pač pa se moramo odreči zastarelim in neprimernim oblikam dela in škodljivim pojavom, ki jih bremene v delu. Predvsem je potrebno osvoboditi krožke, odtrganost od prakse, abstraktnosti, nekonstruktivnih debat in prerekanj okoli brezpomembnih fraz, definicij in terminov, smešnega grupiranja na »materialiste« in »idealiste«. Celotno delo krožka naj se opira na našo vsebino dela, ki zanj nikakor ni preozka, saj vključuje vsa politična, ideološka, ekonomska, kulturna in druga vprašanja, dostopna mladini. Potrebno je, da vsak marksistični krožek vodi strokovnjak s primerno izobrazbo in sposobnostjo.

Razlogi za ustanavljanje komun so vedno bolj prepričljivi

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ni celo v korist, saj tako središče komuni mnogo nudi in daje. Torej je korist obojestranska.

Razlogi za ustanavljanje večjih in močnejših komun so sedaj jasni. Ugovori proti takim komunam izvirajo z več strani. Marsikje ima vlogo lokalni patriotizem. Razlog za ugovor proti velikim komunam je velika razdalja med posameznimi kraji (Kozje, Vitanje), ki govori proti načelu o povezavi vseh krajev komune v celoto in o neposrednem stiku ljudstva s svojo oblastjo. Ponekod je krivo tudi konservativno gledanje na združitev mesta in vasi, delavskega in kmečkega naselja. Da so drugod po sredi še osebni razlogi, ni treba omenjati. Toda vsi taki ničevi razlogi proti komunam bodo izginili, brž ko bodo te zaživele polno življenje.

V središčih komun bo nastala potreba po celi vrsti novih ustanov. Pri sedanjem gospodarskem sistemu si ne moremo predstavljati finančnega poslovanja brez sodelovanja z Narodno banko. Komuna njene podružnice ne bo mogla pogrešati. Katastrska uprava bo morala prenesti del svojih poslov na občine. Potrebne bodo izpostave Zavoda za socialno zavarovanje. Tudi zdravstvo in socialna politika bosta morala imeti tu svoje postojanke. Isto je s kmetijstvom in veterinarstvom. S tem bodo tudi majhne komune mnogo pridobile. Ti organi bodo šele tedaj zakoreninjeni v ljudskih množicah, ko bodo z njimi v ozkem in neprekinjenem stiku. —nik

Bosanka Ljuba je postala Radmirčanka

V jesenskih dneh leta 1945 se je proti večeru raznesla po radmirski vasi vest: Bosančki so prišli. Gospodinje — matere so pustile večerne opravke pri živini, si otrle mokre roke v predpasnik in klicale preko plotov sosede: »Ali greš na Pošto, ali boš vzela bosansko siroto, koliko jih je, kakšni so« itd. Kar procesije so se začele zbirati. Nekaterim je govorilo materinsko čustvo usmiljenja, nekatere so se hotele izkazati, da ne bi zastajale za manj premožno sosedo, nekatere so si iz radovednosti hotele ogledati bosansko deco, nekatere pa so tudi že računale na prirastek drobnih delavnih rok, ki bi se navadile poprijeti za kmečko delo. Šle so pa le skoraj vse gospodinje in v veliki gostinski sobi je bil pravi direndaj mešetarenja. »Na razstavi« je bilo kakih 20 Bosančkov obeh spolov, manjših in večjih, ki so se greli ob topli peči. Večji so gledali zresneno in skoraj uporno po »kupcih«, mali pa so jokali in ni bilo mogoče ničesar spraviti iz njih. Toda gospodinje so se znašle — kar na hitro hroko so si izbrale vsaka svojo. Tinka je zbrala po simpatiji: Glej tale je tako čedna, to vzamem jaz. Na vprašanje, kako ji je ime, je brez bojazni odgovorila »Živka«. Tinka jo je z ljubečo roko potegnila k sebi in dekletce ji je brez upora sledilo.

Mara je zbirala »večjo«, ker je bila sama pri gospodinjstvu in je pač računala na delovno silo. Segla je kar bolj dolžnostno po dolgi Milici — toda dekle je menda slutilo njene skrivne namene in ji precej uporno sledilo. Seveda jo je pozneje tudi razočaralo in pri prvi priliki potegnilo nazaj v Bosno.

Gospodinje so si še zbirale in že je držala vsaka svojo za roko, ostalo je le še nekaj malih kričačev, in že je izgledalo, da ne bodo našli tople materinske roke ter prijetnega doma. Ko je bilo že skoro vse izbrano in odbrano, je krčeviti jok male Ljubice zbudil pozornost in pretresljivo rezal v mozek. »Ti boš pa moja«, je dejala Solnica in že ljubeče pristopila k jokajoči deklici. Dekletce ni in ni prenehalo jokati. Menda je bilo najmlajše od vseh in je najbolj pogrešalo in potrebovalo materinske nege in ljubezni. Solnica jo je dvignila kar v naročje in ponesla v svoj dom. Sosede so ji prerokovale, da si je nakopala veliko odgovornost, kako bo tega malega kričača navezala in »udomačila«. Vendar je dobra žena najbrž računala s tem in je Ljubico kljub vsem ugovorom in opozorilom na rokah odnesla v svoj skromni dom. Ljubica je v naročju še jokala, bila celo z drobnimi ročicami svojo dobrotnico, se ji hotela izmuzniti in za vsako ceno teči nazaj k bosanskim tovarišem. Toda že je bila v prijetnem kmečkem domu, že se je napila vročega dobrega mleka in koruznih žgancev, že se je vlegla k »mami« v toplo posteljo. Toda jokala je še vedno in celo v spanju hlipala, da je dobra žena že obupavala. Teden dni je jokala Ljuba, teden dni je uhajala iz hiše in klicala bratca Jova, ki ga je tudi vzela neka družina. Končno pa je kapitulirala in postala — Solnikova Ljuba.

Drobno dekletce si je kmalu osvojilo srce nove družine in postalo skoroda malik v hiši malega kmeta Solnika. Trije odrasli domači otroci so bili pomaknjeni na stran — Ljuba je bila njun četrti, najmlajši otrok, ki je uživala prioriteto v vsakem pogledu. Kar ganljivo je bilo videti, kako je oče Solnik, težak, z žuljavo roko gozdnega delavca izkazoval svoji Ljubi nežnosti, katerih se je že davno odvadil pri svojih otrocih. No, pa tudi otroci se niso izkazali preveč ljubosumni in so mlajšo »sestrico« tudi kaj radi »pocartali«. Fant pa ji je celo za svoje prihranke večkrat prinesel kako igračko. Ko je neki fantiček v vasi dobil za darilo skirco, ga je Ljubka kaj rada obiskovala, da se je vozila po radmirskih cestah. Lepega dne pa sta se otročaja menda nekaj sprla in Ljuba je za kratek čas bila brez svoje zabave. Toda »starši« so se takoj začeli zanimati, kje se dobi takšno vozilo, da bi ga tudi svoji Ljubici kupili.

Da bi Ljuba bolje uspevala, jo je mati Solnica začela pitati z vsakovrstnimi priboljški. Ko so si mož in otroci za malico vrezali kos črnega kruha, je Ljubo v kuhinji čakalo cvrtje ali kuhano jajce. Nikomur ni niti na misel prišlo, da bi nevoščljivo pogledal na ta priboljšek male Ljube. Ko se je Ljuba tudi že jajčk spreobjedla, so uvedli nov priboljšek: kekse. Pri taki skrbi in negi ni bilo nič čudnega, da se je Ljuba začela po nekaj letih popravljati in je kazalo, da je otrok že zrel za šolo. Nič pravega niso vedeli o rojstnih podatkih, pa so ji kar prisodili 7 let in jo vpisali v šolo. Tako so jo torej spravili iz najhujšega. Bolehnost se je umaknila trdožilnosti sicer drobnega otroka in bleda lica so dobila prijetno rožnato barvo. Mati si je bila v svesti, da jo je rešila in da odslej ne bo več posebnih preglavic z njo.

Lepega dne pa je udarilo po Radmirju ko strela z jasnega: Ljuba mora nazaj v Bosno. Menda so se našli neki oddaljeni svojci v Bosni, ki so jo zahtevali. Tiste čase je sploh precej Bosančkov zapustilo svoje rednike in se vrnilo v rojstno republiko. Solnikovo družino je novica hudo prizadela. Najprvo je zajokala Ljuba, za njo pa vsa družina. »Kam bi se obrnil,« je tarnal redkobesedni oče, »da bi jo nam pustili!« Mati pa je kratko odločila: »Ne damo je, pa konec besedi!« Piko je postavila k vsej preklariji Ljuba sama, ko je z jokajočim glasom zatrjevala: »Ne grem nikamor, pa četudi me vlečejo z volmi . . .«

Prezaposleni oče je stopil na občino po nasvet. Tam niso mnogo dosegli. Pa je še mati stopila na okraj. Ženske so navadno v takih bitkah bolj borbene, bolj jezične in bolj potrpežljive. Z ranjenimi čustvi matere je udarila po uradnikovi mizi, razgrnila pregled vseh žrtev, kako je to bolehno dekletce spravljala na noge in obsojala krivico, da ji zdaj hočejo vzeti zdravega, dobrega, srečnega in v družinskem krogu umirjenega otroka.

Vaščani so mnogo razpravljali o tej novici. Vsi so držali s Solnikoma. Vsi so čutili krivico, da bi Ljuba, ki je z vsem svojim mladim bistvom postala Radmirka, ud njihove vasi, zdaj zapustila vaščane, vaško otročad, ki jo je tako rada klicala v igre.

Še so bile borbe, še so bila pota sem in tja, toda Solnica je užaljena pribila: pa četudi bi jo zahtevala lastna mati, je ne bi dali!

In ker je lastna mati ni zahtevala in ker je oblast uvidela, da je otrok v najboljših rokah, je Ljuba ostala v vasi, ki jo je vzredila, vzgojila in vzljubila.

Danes ima Ljuba »na oko« kakih 12 let in obiskuje prvi razred gimnazije. Pripomba malega sošolca Leva gotovo ni pretirana, ko sicer malce ljubosumno zatrjuje, da je Ljuba najboljša učenka I. razreda gimnazije na Ljubnem.

Tako je Solnikova Ljuba postala in ostala Radmirka . . .

Ko te dni po vsej republiki obhajamo »Teden otroka«, se s sestavkom o Solnikovi Ljubi spominjamo tudi ostalih bosanskih sirot, ki so v mnogih slovenskih družinah našle svoj drugi dom — v ženah, kot je Solnica, pa pravo, dobro in ljubečo mater.

V. S.

Na nepošten način si je hotel pomagati

Stor Jože je prevzel posestvo, ki meri 10 hektarov in nekaj gospodarskih poslopij s stanovanjsko hišo in 6 glav govedi. Mlad je še, vendar sta z ženo le težko prenašala vsa bremena. Pa si je Štor hotel pomagati s prisvajanjem tuje lastnine. In še eno pametno je pogruntal. Zaposlil se je v Železarni. Nič ne de, če doma primanjkuje delovne sile, da sta za delo pravzaprav z ženo sama pri hiši. Bo pa našel nekoga, ki bo zaradi stiske pomagal pri hiši in morda ne bo niti preveč računal. Našel je štirinajstletnega Mulej Franceta, enostransko siroto, najel ga je za delo, za plačilo pa ni toliko pomislil. Naj bo siromak zadovoljen, da pride na grunt, bo vsaj imel kaj jesti. Mulejeva mati je končala s hčerko v nemškem koncentracijskem taborišču, oče se je vrnil star in bolehen in pred kratkim prodal posestvo, zase si je pa izgovoril prevžitek. Res ni pozabil na nedoletnega sina Franceta, toda delež je skromen in France je moral za kruhom. Za delo v tovarni je še premlad, upal je, da bo na posestvu dobro živel. Toda France je bil le ena postavka v kalkulacijah Štora Josipa. Delati bi moral kot odrasel, za plačilo pa se nikakor niso mogli zediniti. Štor si je pomagal še s tatvinami. Organi postaje Ljudske milice so končno le posegli v račune Štorovih s preiskavo, ki je dokazala zaenkrat, da je Štor vršil od leta 1952 tatvine pri sosedih in v Železarni. Sosedu, ki je zaposlen v Železarni, gradi si pa z velikimi težavami hišo, je ukradel samokolnico, drugemu sosedu volovski jarem, v Železarni je kradel železo, coklje in 1 pulover. Muleju je dal med drugim za delo 1 par čevljev, ki mu jih je pa sedaj, ko se je Mulej odločil za uk, vzel nazaj, češ da mu je France ukradel suknjič. Najlepše je pa to, da je sosede, ki so se zavzeli za Muleja in zahtevali, da ga Štor pošteno nagradi za ves čas, ko je delal pri hiši, nahrulil v pisarni občinskega ljudskega odbora, češ da se nimajo vtikati v njegove zadeve ter da ga je šestnajstletni Mulej učil krasti.

Mulej Franc je sedaj gojenec metalurške šole pri Železarni in si bo hlapčevanje prav verjetno dobro zapomnil. Štor Jože pa bo mogoče tudi sodnikom zatrjeval, da je žrtev »otročje pokvarjenosti«. Kolektiv Železarne ga bo prav gotovo izključil iz svojih vrst in na njegovo mesto zaposlil poštenega, zaslužka potrebnega človeka. R-ič

CELJSKI OKRAJ ZA TEDEN OTROKA

Vsa zadnja leta je Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko pri OLO Celje kazal svoje razumevanje in ljubezen v tedenskih proslavah materi in otroku s tem, da je delil blago najpotrebnejšim, organiziral razna predavanja, ustanavljal dečje ustanove itd. Letos pa je pokazal še praktičnejšo skrb za procvit mladega rodu. V proslavo »Tedna otroka« je organiziral v večjih središčih 4 zobozdravstvene ekipe, ki so šoloobveznim otrokom brezplačno pregledovale in popravljale zobe. Te ekipe so posvetile zlasti veliko pozornost manj obljudenim krajem, kjer se starši niso dosti brigali za nego zobovja pri svojih otrocih. Pri pregledu in popravilu zobovja je bil vsak otrok tudi obdarovan s primernim darilom, ki ga bo opominjalo na nego zob (rožnata polivinilna vrečka, v njej pa zobna krema, ščetka in milo). S tem priborom je bilo obdarovanih 1570 otrok.

Skrb za otroke je v naši družbi zelo važna naloga. V Celju imamo sedaj že dvoje lepo urejenih igrišč, kjer je v toplih mesecih vedno polno mladih obiskovalcev

Pa tudi za naše najmlajše je bilo v Tednu otroka poleg predavanj o negi dojenčka poskrbljeno. Pediatri so odšli v najoddaljenejše in zapuščene kraje in pregledali zdrave in bolne dojenčke.

Vsi občinski odbori v celjskem okraju so v tem tednu prejeli tudi denarne zneske za nabavo mila in pralnega praška, katerega bodo obiskovalke razdeljevale najrevnejšim in zanemarjenim družinam. Razdelile pa bodo najpotrebnejšim tudi okrog 200 m blaga za otroške zimske plašče. Predvideno je, da bodo še ta ali pa prihodnji teden razdelili otrokom revnih staršev še več blaga, tako da bodo gotovo prišli na vrsto vsi najpotrebnejši. Republiški gospodarski svet je namreč odobril, da lahko posamezna podjetja podelijo iz skladov za prosto razpolaganje primerne zneske v te namene. Mnoga podjetja so se temu vabilu že širokogrudno odzvala in izgleda, da bo odbor, ki bo razpolagal s tem skladom, imel zadovoljiva sredstva za materialno pomoč otroku.

Kot je razvidno iz pestrih sporedov, so občine posvetile ponekod res mnogo truda in pozornosti pripravam in izvedbi »Tedna otroka«. Skoraj povsod pa so prezrli potrebo po ustanovitvi Društva prijateljev mladine, ki bi stalno skozi vse leto spremljalo skrb za vzgojo in zaščito otrok. Ves širni celjski okraj ima doslej registriranih le 5 Društev prijateljev mladine, v tem tednu pa bosta ustanovila še dva občinska ljudska odbora društvo, in to Planina pri Sevnici in Slovenske Konjice.

Občinski odbori se tudi premalo zanimajo za ustanovitev mlečnih kuhinj in se sklicujejo, da je težko organizirati kuhanje. Ti izgovori so več ali manj neumestni, kajti v vsaki vasi in trgu bi se gotovo našla razumevajoča mati, ki bi — četudi na svojem lastnem ognjišču — prevzela to skrb za otroke. Res je, da imamo v celjskem okraju že 43 mlečnih kuhinj, res pa je tudi, da bi jih mnoge šole še lahko ustanovile, če bi se malo bolj zagrizle v to nalogo.

V. S.

TEDEN OTROKA V VOJNIKU

so letos prav lepo proslavili. Na osnovni šoli in gimnaziji so imeli roditeljske sestanke in odprli so šolsko mlečno kuhinjo. Predšolskim otrokom so brezplačno pregledali zobovje. Ob tej priliki so starši poslušali tudi predavanje o negi zobovja in o prehrani dojenčka. Obiskovalke in negovalke so v teh dneh obiskale otroke, na akademiji pa so pogostili tudi matere. Najrevnejše podeželske otroke so negovalke tudi obdarile z blagom.

V. S.

Izredno dobro uspela slavnostna akademija v proslavo Tedna otroka

V dvorani Ljudskega gledališča je bila v ponedeljek zvečer svečana akademija v proslavo Tedna otroka, ki so se je v prav lepem številu udeležili starši in njihova mladež. Pozdravno in uvodno besedo je zbranim spregovoril naš domači ljudski pisatelj **Fran Roš.** V svojem pesniško zasnovanem, globoko dojemljivem govoru je poudaril zlasti dolžnost staršev do otrok in obratno ter o skrbi ljudske oblasti za najmlajši rod. Sledila je deklamacija Župančičeve pesnitve »Skozi telefon«, ki jo je dijakinja Vidic Helena dobro podala. Po deklamaciji se je zvrstil pred odrom mladinski pevski zbor II. gimnazije in pod vodstvom dirigenta tov. Vrežeta zapel štiri pesmi. Z zadnjo »Anko-Ančice« so mladi pevci še posebno navdušili poslušalce.

Bosansko in makedonsko kolo so zaplesali pionirji I. osnovne šole, ki so tudi doživeli iskreno odobravanje. Izredno pa je gledalce navdušila mlada pianistka Breda Rajh, ki je tehnično in čustveno neoporečno zaigrala Rahmaninov »Preludij« in Brodkievićevo »Pastirji in pastirice«. Sledila je recitacija Cankarjevega »Svetega obhajila« v dobri izvedbi učiteljiščnice Marte Koprivc.

Zelo prisrčno so izvedli »vaje z venčki« pionirji gabrskega Partizana. Naslednja točka — nastop dveh malih baletk Kobetove in Brenčičeve v popolnem rokokoju — pa je poleg pianistke Rajhove žel največ zasluženega aplavza. Zaplesali sta »Gavoto« s tako prisrčno, aristokratsko rafiniranostjo, da je gledalec skoraj pozabil, da plešeta tu — otroka.

Kajuhova »Materi padlega partizana« je kot večno nova tudi to pot vzgala, saj jo je učiteljiščnik Kobal deklamiral z velikim čustvom.

Iz programa tudi niso hoteli izostati pionirji II. osnovne šole, ki so se s kolom »Marko skače« zelo postavili. Zaključili pa so svečano akademijo cicibančki gabrskega Partizana, ki so mamicam zapeli prisrčno pesem in jih ob koncu zasuli z »rdečimi marjetičami«.

Vse točke za to slavnostno akademijo so bile tako skrbno pripravljene, da bi tudi najstrožji kritik težko našel kake pomanjkljivosti.

V. S.

SPORED FESTIVALSKIH PRIREDITEV I. REPUBLIŠKEGA FESTIVALA SINDIKATA USLUŽBENCEV DRŽAVNIH USTANOV SLOVENIJE

Petek, 8. oktobra:

ob 20. uri slavnostna otvoritev v Mestnem gledališču, združena s predstavo »Mladost pred sodiščem« - Igra ansambel Mestnega gledališča

Sobota, 9. oktobra:

od 8. do 13. ure športna tekmovanja
- atletika — stadion »Borisa Kidriča«
- odbojka — igrišče »Betona«, I. gimnazije in v Jurčičevi ul.
- kegljanje — kegljišče Betona
- namizni tenis — dvorana TD Partizana Gaberje in dvorana »Betona«
- streljanje — strelišče pri »Petričku«
- nogomet — igrišče NK Kladivarja na Glaziji
- šah — velika dvorana hotela »Savinja«

ob 20. uri revija jugoslovanskih folklornih plesov v dvorani Ljudskega gledališča — Na sporedu so gorenjski, koroški, prekmurski, belokranjski, hrvatski in bosanski narodni plesi

Nedelja, 10. oktobra:

od 8. do 12. ure finalna športna tekmovanja

ob 10. uri revija instrumentalne in vokalne glasbe v Mestnem gledališču

ob 15. uri nastop dramske sekcije iz Sarajeva s komedijo Koste Trifkovića »Izbiračica« v dvorani Ljudskega gledališča

ob 16. uri v veliki dvorani Narodnega doma zaključek festivala s svečano razglasitvijo rezultatov tekmovanj in podelitvijo priznanj

Na festivalskih prireditvah nastopajo fizkulturne ekipe in kulturne skupine iz Slovenije, Hrvatske, Srbije ter Bosne in Hercegovine

Čuvajte otroke pred nesrečami

Prav v tednu otrok se je v Savinjski dolini pripetil žalosten primer, ko je bil otrok, ki se je obesal na vprežni voz, težko poškodovan. Ta primer daje povod temu članku.

Kadar govorimo o vzgoji otrok, pa tudi staršev, navadno vedno mislimo na moralno in politično vzgojo. Z moralno vzgojo jih želimo pripraviti za poštene, značajne državljane, s politično vzgojo pa za patriotične člane naše nove družbe. Storili pa smo svojo dolžnost le na pol, če ne bomo vzgojili otrok, ponekod tudi staršev, da se bodo znali čuvati pred nesrečami. Naše male državljane je treba očuvati zdrave in žive, ker bodo le taki lahko dobili tudi primerno vzgojo in podlago za življenje bodočih ustvarjalcev.

Doslej je bila vzgoja te vrste pomanjkljiva, roko na srce, marsikje tudi ne pomislijo, da bi bilo vredno govoriti z otroki tudi o tem. Nekoga sem celo slišal, češ, nas nekoč tudi niso posebno »inštruirali«. Včasih tudi ni bilo toliko potrebno, čeprav so vzorni starši tudi v časih kočij varovali svoje otroke. Toliko bolj je to potrebno danes, ko se promet silno razvija, ko je vedno v nevarnosti tudi odrasel človek. Koliko avtomobilov danes drvi po cestah, vsak človek ima menda že kolo, prebivalstva je vedno več, zlasti v mestih je nenehna gneča. V mestih je za otroke še posebno težko. Otroci se radi igrajo v skupinah. Jasno je, da si otroci želijo zraka, da jih igranje v kuhinjah in sobah utesnjuje. Nekatere matere se vesele, če so otroci včasih zdoma, ker med tem časom laže delajo. Ti otroci se potem radi podijo po cestah, ki pa so zelo neprimerne za otroške igre. Naloga množičnih organizacij, predvsem pa Društva prijateljev otrok in Zveze ženskih društev bi bila, da se domenijo na ustrezen način in take otroke v skupinah popeljejo na igrišča, ki so izven prometa.

Starši morajo otroke že zgodaj naučiti hoje po ulicah. Otroku mora preiti v kri, da sme hoditi le po pločnikih in da na križiščih pazi na promet. Za tako vzgojo ni treba posebne sposobnosti, največkrat tudi zgled dosti pomaga. Je pa otroka težko česa naučiti, če se odrasli sami ne varujejo in ne poznajo cestnih predpisov.

Poleg staršev so dolžne to vzgojo dajati otrokom šole. Primer, kot se je zgodil v Savinjski dolini, bi morali učitelji v svojih razredih otrokom povedati in izkoristiti priliko za primeren pouk. Kaj stane učitelja, da otroke, preden jih spusti iz šole, lepo opozori, naj pazijo na cestah, neubogljive pa bi včasih lahko kaznovali za take postopke, pa tudi drugače ne bi škodilo, če bi kaznovani otrok namesto »moram biti ubogljiv« pisal eno stran v zvezku »Na ulici hodimo desno in po pločnikih«.

Poleg staršev in učiteljev je naloga vsakega odraslega človeka, da otroke na lep, prijazen in dobrohoten način opozori, če ne hodijo prav, če so v nevarnosti itd. Zgodilo se je, da je nekoliko živčen možakar nadrl skupino otrok, ki je skakala čez cesto. Kaj je dosegel? Njegova renčavost je imela ta »uspeh«, da so otroci še bolj tekali po cesti. Tudi miličniki imajo včasih preveč zapovedovalni, a premalo svetovalni ton pri opravljanju svoje službe. Čisto normalno je, da se človek, če ga kdo grobo nadere, postavi po robu, čeprav je kriv. Ljudje pač nimajo radi »javnih blamaž«. Tudi odrasli imajo radi dobrohotnost, kaj šele otroci, ki so še zelo hvaležni za prijaznost in veseli, da kdo skrbi zanje.

Prvi koraki v šolo... Ste poučili svoje otroke, kako naj hodijo po cestah? Ste lahko mirni, da se jim na poti v šolo in domov ne bo nič pripetilo? Če niste, storite čimprej svojo dolžnost, tako starši, učitelji in vsi odrasli...

AUREA - nova tovarna v Celju

Prihodnji teden bo začela obratovati nova celjska tovarna. Pravzaprav je izraz tovarna zaenkrat še malenkost preveč. Da bo podjetje po vseh pravilih zaslužilo to ime, bo trajalo še nekaj mesecev. Toda zametek je tu, ki zagotavlja, da se bo v Celju razvil nov obrat, ki bo zaposloval mnogo ljudi in podprl naš družbeni načrt.

Idejo za ustanovitev tega obrata je dal direktor Zlatarne tov. Kodre. Gospodarski svet pri LOMO Celje je predlog proučil in pristal na ustanovitev.

»Aurea«. Ime sicer pravi, da gre za zlato, pa vendar bo imela tovarna kaj malo opraviti z zlatom.

NI VSE ZLATO KAR SE SVETI...

Ta pregovor bo »Aurea« s svojimi izdelki dobro podkrepila. Tovarna bo namreč izdelovala bižuterijo. Kaj to pomeni, ve verjetno vsaka ženska. To so okrasni predmeti, kot so verižice, ovratnice, zapestnice, uhani, broše in razni drugi okraski, ki se sicer svetijo kot zlato, so pa z zlatom le od daleč v sorodstvu.

Še ni dolgo od tega, ko so prišli v modo okraski, za katerimi so ženske nekaj časa pridno stikale pri ljudeh, ki imajo sorodnike v inozemstvu. To so zasleplujoče zapestnice in ovratnice iz lahke kovine, na prvi pogled kot zlato. No, take stvari bo »Aurea« izdelovala. Ti izdelki bodo seveda zelo poceni, dosti cenejši od onih, ki so jih sedaj prodajali razni prekupčevalci iz paketov.

TOKRAT ŽENSKE, IZKLJUČNO ZA ŽENSKE...

Prednost bodoče tovarne bo v tem, da bo zaposlovala skoraj izključno žensko delovno silo. Vrhu tega bodo na delo vzeli nekvalificirane moči, kajti temu poslu se ne bo težko priučiti. V začetku bo zaposlenih le nekaj delavcev in delavk, toda do konca leta jih bo gotovo že 20. Če bodo izdelki šli hitro in dobro v denar, se bo število zaposlenih naglo dvigalo. In da bo tako, govori zelo važen moment in ta je, da se ženske in dekleta zelo rade lišpajo. Ker pa je zlato drago, zato...

Torej nova tovarna v Celju z žensko delovno silo, bo izdelovala predmete skoraj izključno za ženske.

ZAČETEK S ŠTIRIMI STROJI...

»Strojni park« ni kaj posebnega, je povedal direktor bodočega podjetja zlatarski mojster Ludvik Leskošek. Imajo eno stiskalnico za kovine, en vrtalni stroj, stroj za valjanje pločevine in stroj za valjanje žice. V nekaj dneh bo zgrajeno še nekaj bazenov za barvanje in obrat bo stekel.

Izdelava ne bo delala posebnih težav. Je precej podobna zlatarski obrti, le da je material veliko bolj voljan, saj bo vsa ta bižuterija iz aluminija. Zaenkrat bodo uporabljali aluminij iz uvoza, pozneje pa bodo dobivali surovine naravnost iz Kidričevega. Ko bodo izdelki iz aluminija dobili zaželeno obliko, jih bodo »kopali« v barvi, prepojeni z nekako kislino, ki bo to barvo vtisnila globoko v material. To se pravi, da te umetne zlate barve ne bo mogoče odrgniti.

Največji problem bo seveda izdelava kurantnih, to se pravi modnih kosov. Tovarna bo morala skrbeti, da bo glede »modnih krikov« vedno na tekočem. Zato potuje z direktorjem Zlatarne po Franciji in Nemčiji arhitekt, ki bo prinesel v »Aureo« najnovejše vzorce. Toliko za sedaj. Čez nekaj tednov bomo lahko sami pogledali izdelke tovarne »goljufivega zlata«...

A V BODOČE?

V načrtu ni samo bižuterija. Pozneje, ko se bo tovarna postavila na čvrste temelje, bodo začeli izdelovati tudi alpaka posodo in pribore za gospodinjstva in gostinstvo. Za ta dela bo treba seveda nabaviti stroje.

Na koncu še majhna informacija. Tovarna si je svoje prostore uredila v Stanetovi ulici 22, na dvorišču, kjer je bil doslej obrat Tovarne pohištva.

Kaj še? Želimo, da bi se bodoče podjetje dobro razvijalo, saj bo z njegovo pomočjo spet zaposleno precej žena, ki iščejo delo. In če sem malo hudoben: Zakaj ne bi ženska nečimrnost preživljala nekaj ljudi?

NOVICE IZ NAZARIJ

Naša trgovina je po daljšem času zopet odprta. Res žalostno, da smo morali zaradi malomarnosti nekaterih ljudi nekaj mesecev hoditi kupovat življenjske in druge potrebščine v sosednjo Rečico ali pa v Mozirje.

Naša trgovina je prišla v konkurz in zadnje dni so razprodajali zalogo, da bi tako delno krili izgubo, ki je nastala. Čudimo se, kako je moglo priti do tako velikega primanjkljaja, saj je ta znašal nad milijon dinarjev. Čudimo pa se toliko bolj tistim, ki so bili odgovorni za redno poslovanje v trgovini, da tega niso videli.

—o—

Delo na stanovanjskem bloku je spomladi zastalo. Sedaj pa je nadaljevanje gradnje prevzelo gradbeno podjetje iz Šmartnega ob Paki Upamo, da bo stavba vsaj do zime pod streho.

Žal pa ni videti, da bi pričeli z zidanjem novega šolskega poslopja in to kljub temu, da je okrog 2 milijona dinarjev na razpolago. Ali naj bo pouk še vedno v prostorih, kjer so veselice in druge take prireditve, ki motijo redni pouk? Čas je, da vendar enkrat s tem delom pričnejo.

Dela pri vodovodu so v glavnem končana. Prebivalci so lahko hvaležni investitorju, da jim je preskrbel zdravo pitno vodo. Tudi obe ambulanti obnavljajo. Vanje je sedaj napeljan vodovod. Vsi stroški bodo znašali okrog pol milijona dinarjev. — Sicer počasi, a vendar napredujemo...

ŠE ENA NESREČA

23-letni Križnik Danilo, sin mizarja v Ojstriški vasi, je v delavnici svojega očeta popravljal ventilator. Pri delu ga je ventilator udaril in mu odsekal dva prsta na desni roki.

V ponedeljek zvečer je majhno dekletce, ki je govorilo hrvaško, objokano tekalo po Prešernovi ulici. Nekajkrat je malo manjkalo, da je niso podrli kolesarji. Našel se je nekdo, da je otroku pomagal iskati dom. No, tej malomarni materi bi bilo treba ob tej priliki prebrati tudi nekaj »litanij«. Dolžnost organizacij, zlasti tistih, ki so si v program zapisale skrb za otroke in družine, bi bila tudi ta, da bi take starše opozarjale in če ne gre drugače, tudi poskrbele, da bi bili kaznovani. Zgrešeno je mišljenje, da so otroci last samo staršev — otroci pripadajo družbi. To je pri nas uzakonjeno, zato se družba s pravico zanima in skrbi, kako so otroci preskrbljeni, v kakšnem okolju živijo in kako jih varujejo.

Tovarna volnenih odej v Škofji vasi že polni svoja skladišča za zimo

Po vsej državi naletiš na priznane, lepe in kvalitetne volnene odeje, ki jih izdelujejo v Škofji vasi. In nehote si človek, ki ogleduje te zaloge v izložbah, predstavlja, da te škofjevaške odeje izdelujejo v veliki, moderni tovarni, ki zaposluje najmanj 500 delavcev.

Tako kar ni mogoče skriti razočaranja, ko ti Škofjevaščan pokaže na desno stran mostu in skoraj še s ponosom pristavi: »To je naša tovarna volnenih odej!«

Toda — naj bi imela tovarna še tako »grajzlerski« videz, dejstvo je, da tu izdelujejo najlepše volnene odeje v državi. Ko si ogledaš tovarno, upravno poslopje in skladišča, se razočaranje vedno bolj umika začudenju, kakšen red, snaga, disciplina in vendar iskrena domačnost gospodarijo v teh obratih. Kljub skrajno tesnim prostorom znajo podjetne roke nevsiljivo in v strogem redu postaviti vse na svoje mesto. Skladišča z izgotovljenim blagom pa tudi niso natrpana, kajti odeje gredo sproti ven, oziroma niti ne morejo vsem naročilom ustreči.

Tovarna je bila po katastrofalni letošnji poplavi hudo prizadeta. Voda je odnesla tri skladišča in skoraj popolnoma uničila strojni park. V tovarni se je nakopičila 40 cm debela plast blata, voda pa je v obratnih prostorih dosegla višino 80 cm. Po zaslugi delovnega kolektiva in sorodnih tekstilnih tovarn, ki so nudile izdatno pomoč v delu pri popravilih strojev, je tovarna 25. dan po poplavi že zopet normalno obratovala. Okvare na strojih so se sicer dale popraviti, toda najbolj občutna škoda — okvara obloge mikalnikov — povzroča tovarni nemajhne skrbi. Obloge mikalnikov so bile po povodnji poškodovane in zdaj počasi prhnijo in obstoja nevarnost, da bodo v nekaj mesecih popolnoma odpovedale. Treba bo vse na novo obložiti, to se pravi, nabaviti mikalno okovje za drage devize iz inozemstva.

Drugi problem, ki tare tovarno, je vzpostavitev pomožnih skladišč, ker je stare odnesla voda. Teh del so se že energično lotili in vse izgleda, da bo do zime delo opravljeno.

Tovarna je delno še vedno vezana na vodni pogon, toda na vodo se po tej razdejanosti ob povodnji ni mogoče več zanesti. Jez je podrlo in sedaj lovijo vodo, v suhih dneh pa morajo ti stroji hočeš ali nočeš utihniti.

Naše bralce bo gotovo zanimalo, ali bodo lepe škofjevaške volnene odeje res tako trmasto vztrajale pri današnjih visokih cenah. Kvaliteto teh odej vsi poznamo, ko pasemo oči v izložbah ali pa jih otipavamo v trgovinah. Toda cena je še vedno previsoka in si jih lahko privošči le malo srečnikov. Na vprašanje padca cen pri volnenih odejah na žalost nisem dobila zadovoljivega odgovora. Tovarna je izključno vezana na ceno volne na trgu — ta pa je še vedno stabilno visoka. Prav tako so tudi pri barvah za enkrat vezani še izključno na uvoz.

V. S.

Zidarje, priučene zidarje in delavce sprejmemo. Delo je v akordu in za vso zimsko dobo. Stanovanje in hrana zagotovljeno.

GRADBENO PODJETJE MOSTE
Ljubljana, Šmartinska 64/b

Iz Celja . . .

ZAKAJ RED NA CELJSKI POSTAJI NI TAKO DEMOKRATIČEN KOT V LJUBLJANI

Precej pisanja je že bilo in še več govorjenja. Nam pač ne gre v račun peron, ki izgleda kot kletka in izhod, kjer so uslužbenci prav tako natančni kot biljeterji v cirkusih. Medtem pa so v Ljubljani zid med peronom in cesto sploh podrli ter uredili pravcati trg. Celjani pa precej hodijo v Ljubljano in ko to vidijo, je njihovo začudenje toliko večje.

Zato smo vprašali šefa celjske postaje, zakaj v Celju tako trdovratno držijo stare navade. No in kar smo zvedeli ni nič razveseljivo. Sprememb in »revolucionarnih« ukrepov v Celju zaenkrat ne bo.

Ograje ne bodo podrli vse dokler ne bo postaja razširjena, dokler ne bodo zgrajeni podtirni hodniki. (Ljubljana jih tudi nima, smo ugovarjali, kot bi tudi vi.) Toda v Ljubljani je drugače. Postaja je prostorna in ne more priti kar tako do nesreč. V Celju pa premikajo po prvem tiru tovorne vlake do skladišča, tu stojijo vlaki za savinjsko progo, vrh vsega pa so tiri venomer popolnoma zabiti z vlaki, ker postaja ne more požirati več tolikega prometa. Šef postaje meni, da raje posluša godrnjanje ljubiteljev novotarij in da raje bere zbadljive članke, kot da bi nekega dne stal pred sodniki zaradi smrti katerega od potnikov.

Pri drugem vprašanju smo dobili nekoliko dolg nos. Šef me je odpravil enostavno z odgovorom, češ da vsak dan vlovijo katerega, ki se vozi na »črno karto«. Posebno iz smeri Rogaške Slatine se vozijo taki zastonjkarji. Da bi bolj držalo, je še pribil, da predpisi še niso spremenjeni, zatorej še vedno veljajo tisti, ki določajo »zastražen« izhod na postajah. Birokracija gor, birokracija dol. Če je res birokracija, se ni skuhala na celjski postaji. To smo zvedeli mi in tako povemo tudi svojim bralcem.

Godrnjanja mi ne moremo omejiti, člankov o tem pa ne bomo priobčevali več.

---

stavilo na takšno stališče, bo brez dvoma zelo težko objektivno in konstruktivno izpolnjevalo naloge, ki jih je predenj postavila turistična konferenca pred nedavnim, to še toliko bolj, ker je prevzelo delo stalnega tajništva te konference. —šk—

KROMPIR KMETIJSKIH ZADRUG IZ CELJSKE OKOLICE ZA CELJE

Ta teden so nekatere zadruge iz celjske okolice in pa državna kmetijska gospodarstva začela na raznih krajih v Celju prodajati krompir za ozimnico. Prodajajo na obeh tržnicah, pred Železodvorom in pri Ojstrici. Cena je 10 dinarjev za kilogram.

VLOM V PISARNO PODJETJA »PODPLAT«

V pisarno trgovskega podjetja »Podplat« v Stanetovi ulici v Celju je v noči na 2. oktober vlomil neznani vlomilec. V pisarno je prišel skozi okno na dvorišču, ki ga je s silo odprl. Iz pisarne je odnesel pisalni stroj znamke »Ewerest«, vreden 50.000 dinarjev, železno in ročno blagajno z 2500 dinarji gotovine in nekaj drugih stvari. Za tatom manjka zaenkrat vsaka sled.

DROBNE NOVICE

Martin Zagoričnik iz Ponikve pri Grobelnem ima na vesti več tatvin koles. Organi LM so ga te dni aretirali v Šentjurju in ga oddali v celjske zapore.

—o—

Justin Sulišek iz Slanc pri Teharjih je 16. junija 1954 zvečer ukradel iz avtomobila nekega Avstrijca, ki je svoj avtomobil parkiral v Gubčevi ulici dva kovčka z raznim blagom v vrednosti okrog 6500 šilingov. Pri njem so kljub odmaknjenosti še našli ukradene predmete. Kriminalistični organi so te dni Suliška aretirali in oddali v zapore.

PREDAVANJE O KOROŠKI

prireja ob obletnici plebiscita Ljudska univerza v Celju v četrtek, 14. oktobra ob 19,30 v predavalnici učiteljišča. — Predaval bo dr. Julij Fellacher, predsednik kluba koroških Slovencev. — Vljudno vabljeni!

Gibanje prebivalcev v Celju

V času od 27. 9. do 4. 10. 1954 je bilo rojenih 47 deklic in 25 dečkov.

Poročili so se:

Stvarnik Stanko, poljedelec in Planinšek Marija, poljedelka, oba iz Celja; Rupic Anton, inv. upokojeni knjigovodja iz Celja in Kosec Helena, predmetna učiteljica s Polzele; Sajovic Danijel, arhitekt in Češnovar Franja, medicinska sestra, oba iz Celja; Krajnc Ivan, zidarski delavec in Hočevar Alojzija, tkalka, oba iz Celja; Cegnar Jožef-Marijan, črkostavec iz Celja in Hren Danijela, poštni manipulant iz Mozirja; Novak Jožef, šofer in Primon Marija, blagajničarka, oba iz Celja; Vrečer Ladoslav, delavec in Keršlin Jožefa, tkalka, oba iz Celja; Kasesnik Franc, ključavničarski pomočnik in Motoh Karolina, zlatarska pomočnica, oba iz Celja; Gombač Milan, učitelj iz Celja in Kovač Doroteja, učiteljica iz Jurkloštra; Koren Milan, zlatarski pomočnik in Krajnc Adela-Nada, tkalka iz Celja.

Umrli so:

Voler Vinko, otrok iz Celja; Smeh Franc, posestnik iz Kristanvrha, star 58 let; Kosernik Martin, upokojeni železničar, star 65 let; Dofek Marija, družinska upokojenka iz Celja, stara 76 let; Hrovat Ivan, otrok iz Celja; Rot Avrelija, otrok iz Celja; Ratej Ivan, posestnik iz Gotovelj, star 72 let; Perko Ivan, delavec iz Celja, star 59 let.

NESREČE

23-letnega Alojza Goleža iz Platinovca pri Grobelnem, uslužbenca prometnega osebja na celjski železniški postaji je 2. oktobra po nesreči udarila lokomotiva pri premikanju. Nezavestnega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

—o—

44-letni Drobnjak Anton iz Založ pri Šmarju je 1. oktobra padel s traktorja. Dobil je poškodbe na obeh nogah.

—o—

Upokojenka Otorepec Amalija iz Celja je spodrsnila na breskovi koščici. Pri padcu si je zlomila nogo.

—o—

34-letni kmetovalec Pajman Edvard iz Škofje vasi je v hiši padel in si poškodoval čeljust.

—o—

7-letni Špacapan Anton iz Kasaz se je dne 29. septembra obesil za zadnjo stran kmečkega voza. Pri tem je padel in si zlomil desno nogo.

Iz sodne dvorane

40-letni pekovski pomočnik Brance Ignac iz Zadobrave pri Celju se je neupravičeno pečal s trgovino. Leta 1953 je v Slovenskih goricah kupil okrog 2400 litrov jabolčnika in v istem letu še ponovno približno enako količino po 28 do 30 din za liter, razprodal pa je jabolčnik po 38 din liter. Zaradi kaznivega dejanja nedovoljene trgovine je bil obsojen na 10.000 din denarne kazni.

—o—

32-letni šofer Kencijan Ljubo iz Celja je 13. aprila letos v Šempetru v Sav. dolini v vinjenem stanju zavozil v vogal neke zgradbe. Pri tem je bil potnik v avtomobilu lažje poškodovan, na osebnem avtomobilu pa je nastala škoda za okrog 12.000 din. Kazen, 1 mesec zapora pogojno za dobo dveh let.

—o—

27-letni zasebni gostilničar v Vezovju pri Slivnici, Peperko Ivan, je 9. julija 1954 z nedostojnimi izrazi žalil uslužbenca za dohodke okraja Celje, Jurič Milana, ki se je na Peperkovem domu zglasil, da bi izvršil rubež. Zaradi razžalitve uradne osebe je bil Peperko obsojen na 5000 dinarjev kazni.

Prometne nesreče

22-letni Šporin Jože iz Prekope pri Vranskem se je nahajal na desni strani cestišča sedeč na kolesu, z nogo pa se je naslanjal na obcestni kilometrski kamen. Zaradi svoje neprevidnosti ni opazil zadaj prihajajočega potniškega avtomobila. V kritičnem trenutku se je zapeljal tako neprevidno pred motorno vozilo, da je bil udarec kljub prisebnosti šoferja neizbežen. Šporina je zadel avto tako, da je padel ob šofersko šipo vozila. Šporin je dobil hude poškodbe na glavi in prsnem košu. Reševalci iz Celja so ga prepeljali v celjsko bolnišnico. Na avtomobilu povzročena škoda znaša okrog 20.000 dinarjev. Organi Tajništva za notranje zadeve so na kraju nesreče ugotovili, da je nesrečo zakrivil kolesar sam.

—o—

Šofer Krajnc Anton iz Ljubljane je pripeljal tovorni avtomobil s prikolico v Laško na trg pred trgovino »Izbira«. Pred trgovino je voznik prikolico odklopil, avtomobil pa obrnil v smer proti Celju. S prikolice so iztovorili nekaj vreč soli, ostalo pa je na njej še okrog 3000 kg soli. Po končanem delu sta delavca Novšak Jože in Turšič Anton prijela za oje prikolice ter prikolico nekoliko premaknila. Prvo levo kolo prikolice je zdrknilo na asfaltnem cestišču v vdrtino, oje je pri tem potegnil Novška proti prikolici, ki se je zvrnila na njega. Novška so težko poškodovanega na prsnem košu prepeljali v celjsko bolnišnico. Nesrečo je zakrivil Novšak sam, ker je bil pri obračanju prikolice nepreviden.

—o—

Redejko Maks, direktor podjetja Mariborski otok v Mariboru, je kot amater vozil osebni avtomobil, last istega podjetja iz Celja proti Vojniku. Poleg njega se je vozil njegov šofer Medved Ciril, ki je dal vozilo ravno pred Celjem direktorju. Redejko je vozil po Mariborski cesti popolnoma po levi strani. Pri ovinku pri hiši št. 97 je zadel nasproti vozečega kolesarja, 43-letnega čevljarja Kovača Ivana iz Škofje vasi. Kolesar je vozil pravilno po svoji desni strani. Kolesar je dobil poškodbe na glavi in pretres možganov, škoda na kolesu pa znaša 2000 dinarjev. Nesrečo je zakrivil Redejko, ki je vozil prehitro in po levi strani.

—o—

Iz smeri Štor je vozil voznik Zupančič Konrad, zaposlen v Železarni Štore, tovorni avtomobil, last Železarne. Iz nasprotne strani je pripeljala vprežni voz voznica Bračič Pavla iz Levca. Vozila je nekoliko po sredini cestišča. Pri srečanju pa je Zupančič tovorni avto vozil preveč po desni strani tako, da se mu je med vožnjo odtrgala zemlja obcestne škarpe ter je avtomobil zapeljal s cestišča. Pri tem je bil avto nekoliko pokvarjen. Nezgode sta bila nekoliko kriva oba, Bračičeva, ker se ni držala skrajne desne strani, voznik motornega vozila pa v toliko, ker je videl, da se bo težko ognil vprežnemu vozilu in ker je vedel, da je skrajni desni rob nevaren, pa je kljub temu peljal, ne da bi vozilo ustavil.

STRELSKA DRUŽINA V VOJNIKU SE JE PREDRAMILA

Lansko leto ustanovljena strelska družina v Vojniku ni pokazala v prvem polletju nobene aktivnosti. Bila je pač društvo zaradi društva! Letos pa je vzel v roke vodstvo tajnik Franc Veber, ki je zelo delaven in organizacijsko sposoben. Pod takim vodstvom se je kaj kmalu pokazal napredek. V Jankovem, na lepem, razglednem hribčku, kjer ni prehodnih poti, so si vojniški strelci začeli pripravljati novo strelišče. Zemljišče jim je brez vsake odškodnine odstopil posestnik Koklič (ki niti ni član društva) in jim je še pri delu pridno pomagal. Pred mesecem dni je bilo strelišče gotovo in že služi svojemu namenu. Na strelišču pripravljajo zdaj še strelsko lopo, ki bo tudi kmalu gotova.

. . . in zaledja

Še nekaj besed o kozjanski komuni

Naš dopisnik iz Kozjega nam poroča, da je na Kozjanskem veliko zanimanje za komune in da ljudje mnogo o tem razpravljajo. Na zadnji seji obeh zborov okrajnega odbora Celje je bil iznešen predlog, da bi na Kozjanskem naj bila samostojna komuna, ki bi jo tvorili občini Kozje in Lesično. Drugi predlog je bil, da se tej komuni priključi še občina Polje ob Sotli, del občine Podčetrtek in občina Podsreda. O tem predlogu sicer še razpravljajo volivci teh občin. Vse te občine, razen Podčetrtka so geografsko povezane med seboj. Tako sestavljena komuna bi bila tipično kmečka, saj so vinogradništvo, živinoreja in sadjarstvo edine panoge, ki vežejo to področje v eno gospodarsko enoto. Kozjansko ima tudi v bodočnosti vse pogoje za razvoj industrije. Že v stari Jugoslaviji so kopali premog v Starem trgu pri Pilštanju in v Ortnicah pri Bučah, ki je bil odličen, delo pa je prekinila druga svetovna vojna. Vedno širše električno omrežje in bodoča obsotelska železnica bosta temu področju dali vse večje pogoje za izkoriščanje bogastev in razvoj industrije.

Težnja kmetov za obnovo vinogradov, sadovnjakov in živinoreje, ki je bila med vojno zelo prizadeta, povezuje to področje v eno celoto, ki stremi po čim hitrejšem razvoju. Vse to nudi garancijo za bodoči razvoj kozjanske komune in njenega gospodarskega, političnega in prosvetnega napredka. Kozjanska komuna naj bi imela v Kozjem tudi svoje sodišče. Komuna bo brez dvoma nudila tudi več pogojev za razvoj prosvetne dejavnosti, zidala šole, ki jih na Kozjanskem primanjkuje, saj šoli v Pilštanju in Kozjem ne zadoščata potrebam.

NA POLZELI SO PRAZNOVALI OBČINSKI PRAZNIK

Ko je na področju občine Polzela začel okupator kar kmalu po svojem prihodu zapirati in preseljevati ljudi, je med domačini že zatlela iskra narodno osvobodilnega upora. Prvi nosilci narodno osvobodilne misli, med katerimi je bil kot glavni vodja zabukovški rudar Jože Pecelj, so se pojavili v vasi Šentandraž. Od tu se je narodno osvobodilno gibanje razširilo po vsej polzelski občini. V vasi Breg so se shajali mnogi prvoborci. Ko je v letu 1942 prišlo do izdaje, so prvi znanilci svobode skrivavelj pod nemškimi puškami. Po tej izdaji je okupator odpeljal v internacijo številne družine in aretacije so bile kar na dnevnem redu.

Dne 2. oktobra 1942 je v mariborskih zaporih našlo smrt 27 borcev za svobodo iz polzelske občine. Zato si je Polzela kot spomin na ustreljene žrtve izbrala 2. oktober za svoj občinski praznik.

Ta svoj praznik so Polzelani letos svečano proslavili. V dvorani prosvetnega doma, kjer je bila ob 9. uri dopoldne slavnostna seja občinskega odbora, so se zbrali domačini v lepem številu. Kot gosta sta proslavi prisostvovala zvezni poslanec Helena Borovšak in podpredsednik okraja Miran Cvenk, ki je Polzelanom v imenu okraja čestital k pomembnemu prazniku. Predsednik občine, tov. Turnšek pa je spregovoril o pomenu praznika.

Polzelskim žrtvam so ob tej priliki odkrili na steni Prosvetnega doma vzidano ploščo. Slavnostni govor je pred odkritjem plošče imel predsednik občinskga odbora ZB, tov. Jože Pur, slavnost pa so zaključili pevci in godba velenjskih rudarjev.

DOBRE IN SLABE STVARI PRI SV. JEDERTI NAD LAŠKIM

Na območju občinskega odbora Rečica pri Laškem imamo pet osnovnih organizacij SZDL. Osnovna organizacija pri Sv. Jederti prednjači vsem ostalim na tem področju, naj bo to v rednem plačevanju članarine ali pri obisku množičnih sestankov, pri volitvah ali pri drugih akcijah, pri poročilih in izvedbi sklepov.

Prav tako kot pri osnovni organizaciji SZDL je tudi poslovanje organizacije ZB pri Sv. Jederti brezhibno. V odboru ZB je izmed vseh najagilnejši tovariš Franjo Diaci, ki ga pridno podpirajo dobri in agilni tovariši.

Gasilsko društvo je na laškem sektorju izmed šestih društev med najbolj agilnimi, saj so si šentjedrski gasilci v zadnjih letih postavili svoj dom.

Kaj pa kmetijska zadruga? Prva v velikem celjskem okraju prehaja v likvidacijo. Tisti, ki so delali v zadrugi, so izrabili svoj položaj, tisti, ki bi morali sodelovati, so stali ob strani in prepuščali vse prvim. Mislim pri tem, da so imeli premalo zanimanja člani, zlasti pa ni imel dovolj skrbi upravni in nadzorni odbor, prepuščajoč vse uslužbencem. Zguba, ki je nastala pri tej zadrugi, sega v visoke številke. Pri računskem zaključku za leto 1953 so še izkazali dobiček, da so lahko uslužbenci prejeli nagrade. Ni dvoma, da je morala biti zguba že takrat, da pa so tisti, ki so imeli interes, prikazati dobiček, le-to zakrili. Ljudje, ki so zadrugo pripeljali tako daleč, bodo odgovarjali pred sodiščem.

Pri Sv. Jederti imamo primeren zadružni dom. Ali naj ta dom sameva? Mnoge zadruge v našem okraju že lepo poslujejo. Če gre drugod, zakaj ne bi šlo še tu!

Kljub temu, da zdaj poje mrtvaška pesem likvidirani zadrugi, naj pametni, pošteni in nesebični ljudje razmišljajo o zadružništvu, ki naj bo v bodoče v ponos tudi temu kraju.

KZ VOJNIK NIMA DENARNIH SREDSTEV ZA POPRAVILO STAVBE

Majska poplava je tudi poslovne in stanovanjske prostore Kmetijske zadruge v Vojniku hudo poškodovala. Ko so poslopje začeli obnavljati, so morali stanovalce zadruge utesniti k drugim družinam. Po teh mesecih, ko je Vojnik malodane že ves obnovljen, bi že tudi te družine rade zasedle svoja prvotna stanovanja, pa tudi prizadeti »utesnjenci« bi se jih upravičeno radi iznebili. Toda obnova je sredi dela obstala, ker niso mogli od nikoder zvrtati kredita. Ljudje v Vojniku se kar čudijo: privatniki so dobili odškodnino v denarju in materialu, pa še posojilo so si lahko najeli, tako da so si v kratkih tednih uredili stanovanja lepše, kot pa so bila pred poplavo. Pa tudi hiše splošne ljudske imovine so spet lepo urejene, tako da v Vojniku samem že skoraj ni zaslediti posledic poplave.

Toda zakaj so delo pri obnovi KZ prekinili?

KZ Vojnik je bila po krivdi upravnega odbora podzavarovana. Ob poplavi je utrpela škode za najmanj 600.000 din na stanovanjskih zgradbah. Od DOZ je dobila le 66.000 din (plus 80.000 din za inventar). Okrajni odbor RK je občini Vojnik nakazal 1 milijon 300.000 dinarjev. Ta denar je šel izključno za pomoč zasebnikov — KZ ni dobila ničesar. Prav tako tudi posojila zadruga ni dobila, medtem ko so ga privatniki lahko dobili.

Zdaj stoji Kmetijska zadruga v Vojniku pred težkim problemom, odkod naj dobi sredstva za obnovo.

IVAN MALGAJ — 80-LETNIK

V Šentjurju pri Celju praznuje te dni 80-letnico svojega rojstva tovariš Ivan Malgaj, brat znanega padlega koroškega junaka Malgaja.

Kljub visoki starosti in bolehnosti jubilant še vedno redno zasleduje naše dnevno časopisje, od časa do časa dopisuje v naš list in se veseli uspehov naše družbene stvarnosti. Kot upokojeni železniški uradnik se še vedno živo zanima za naš železniški promet. Ko je služil med avstrijsko dobo po raznih krajih Gornje Štajerske in Avstrije, si je pridno beležil imena slovenskih krajev in oseb ter tako zasledoval, do kod je v prejšnjem stoletju bival rod Slovenov. V svojo zabavo je tudi pisal zgodovino naše železnice in druge doživljaje iz svoje službene dobe.

Jubilantu tudi uredništvo iskreno čestita in mu želi še več let mirnega življenja!

IZPOD BOHORJA

V občini Lesično še ni bilo širšega sestanka z volivci, na katerem bi razpravljali o komuni, vendar govorijo ljudje več o njej, kakor bi si kdo mislil.

Imamo nekaj nevtralcev, ki pravijo, da jim je vseeno, kam pripadejo. Ti se ves čas po osvoboditvi niso zanimali za kakršno koli delo, zato jim ni zameriti, če ne vedo ničesar povedati. — Je pa tudi nekaj takih, ki pravijo, da si ne dajo zapovedovati od drugih. Širša okolica bo namreč zahtevala sposobne ljudi. Medla lučka je na ozkem prostoru še vidna, na prostranem polju se pa izgubi. — Tudi pristašev, da bi se priključili h kakšni industrijski ali mestni komuni, ne manjka, moti jih le oddaljenost od takih središč. — Zagovorniki osamelosti so se pričeli umikati, ko vidijo, da se povsod združujejo občine v komune.

Pri nas imajo večino tisti, ki žele, da se domovino kozjanskega odreda dvigne iz zaostalosti, da bodo lahko kdaj živeli ob svojem. Podoba je, da bodo morali Kozjanskemu še nekaj časa pomagati, da bo lahko korakalo vštric z drugimi ali vsaj tik za njimi. Naš človek ve, da ni samo pravica, temveč tudi dolžnost tistega, ki pomaga, da se zanima, kako se z njegovo pomočjo gospodari.

Gibanje prebivalcev v celjski okolici

V času od 27. 9. do 4. 10. 1954 je bilo rojenih 12 dečkov in 14 deklic.

Poročili so se:

Pukmajster Anton, čevljar iz Vojnika in Košir Ivana, gospodinjska pomočnica iz Vojnika; Sivka Jožef, tovarniški delavec iz Kranjč in Leček Matilda, delavka iz Kranjč.

Umrli so:

Jevšinek Marija, bči kmeta iz Grobelnega, stara 7 mesecev; Agrež Cecilija, prevžitkarica iz Bresnovca, stara 88 let; Kozole Anton, upokojenec iz Lastnič, star 57 let; Vrenko Jožef, kmetovalec iz Lastnič, star 73 let; Uršič Cecilija, prevžitkarica iz Golobinjeka, stara 80 let; Gmajner Vincenc, čevljar iz Vojnika-okolica, star 59 let; Bove Alojz, oskrbovanec iz Lesičnega, star 74 let.

Kaj smo videli in doživeli

v HOLANDIJI

Devetintrideseti Svetovni kongres esperantistov, ki se je v začetku avgusta vršil v Haarlemu, je izvabil tudi 5 Celjanov, članov esperantskega društva v Holandijo. Naš potovalni načrt je obsegal že druge dežele kot Avstrijo, Nemčijo, Švedsko, Belgijo, Francijo, Švico — vendar smo se nekako instinktivno, »po dobrih slutnjah« najbolj veselili Holandije, kjer smo se tudi zaradi kongresa samega najdlje zadrževali. Po dokajšnjih nervoznih pripravah in »putniških intervencijah« smo končno zadnji dan pred odhodom imeli dokumente v rokah in sedli na vlak.

Priznam, da smo z velikim zanimanjem opazovali danes že spet dovolj mogočna in lepa mesta Avstrije in Nemčije — Salzburg, Frankfurt, Köln, lepo Tirolsko — vendar so se k temu pečatu nemškega, hladno — razumskega reda nehote vrinjali še vtisi vojnih grozot, spomini na narod, ki nam je prizadejal toliko gorja. Zato sem — osebno vsaj — te pokrajine doživljala nekako brez čustva.

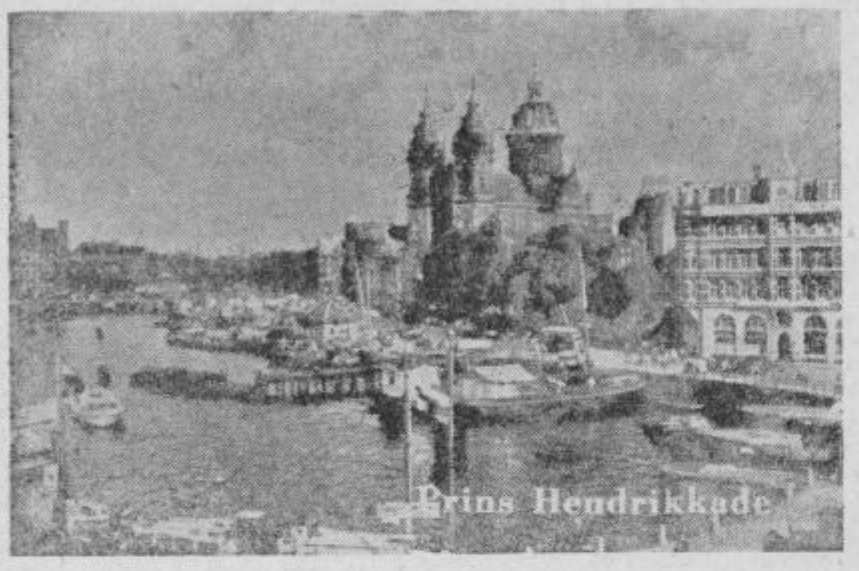

AMSTERDAM

Toda brzec drvi proti holandski meji. Hladni nemški obmejni uradniki, ki se tudi danes zde kot mrzli stroji, izvršujejo še zadnje uradne dolžnosti — in že smo na meji Holandije. Žal nam je, da se že rahlo mrači. Kljub dvem neprespanim nočem smo na široko odprli trudne oči in ljubeče objeli holandsko pokrajino, neizmerno ravnico, širne pašnike, kjer je že poležavajoč prežvekovala mnogoštevilna, lepo rejena goved. Tudi prve holandske hiše so bežale mimo nas. Samo toliko smo videli, da imajo vse brez izjeme nezastrta okna, kjer družine posedavajo k večernemu kramljanju in pijejo svojo priljubljeno belo holandsko kavo. In rože, rože — povsod rože! No, saj to smo že vedeli, da je Holandija domovina rož, domovina tulipanov in hiacint, ki jih poznajo vrtnarji vsega sveta.

Dva mlada, nasmejana Holandca sta stopila v kupe, pregledala potne liste in zamenjala denar. Že kar prvi, nad vse vljudni in prijazni obrazi so nam potrdili dobre slutnje o dobrih, plemenitih Holandcih. Tudi govorica, jezik, nam je bil dokaj simpatičen, čeprav nismo razumeli niti besedice. Uradno smo se sporazumeli v nemškem jeziku.

V Amsterdam smo prišli že ponoči in takoj presedli na majhen, udoben električni vlak za Haarlem. Dospeli smo na mesto. Haarlem je bil ves v cvetju in zastavah vseh narodov, ki so obiskali kongres. Trudni smo in iščemo prenočišča pri tovariših esperantistih. Okrog enajste ure potrkamo na vrata in jih zbudimo iz sna. Malo nerodno nam je in bi se hoteli opravičevati — toda holandska vljudnost nam zapečati usta. Gledajo le, kako bi nam pomagali, s čim postregli, kako nas najudobneje namestili. Ni bilo težko uganiti, da so nam dali zadnjo postelj in da sta si gospodarja gotovo pomagala kar z žimnicama na preprogi sprejemne sobe.

Spočite od dolge poti nas je naslednji dan pozdravilo proti pričakovanju mrzlo jutro. Plaščev skoro ni bilo moč odložiti, pa še smo si pomagali s pletenimi svitri, če ga je kdo v domnevi hladnih severnih dežel pač vtaknil v svoj kovček. (Meni ga je gospodinja v Celju priporočala kljub izjemno toplemu julijskemu soncu in v Holandiji sem se je hvaležno spominjala, ko sem modro-premrzle roke tiščala v žepe in kljub poluverju in tesno zapetemu kostumu dokaj zmrzovala.) Vendar smo si v tem mrzlem holandskem jutru hoteli že kar zgodaj ogledati mesto Haarlem. Še prej pa smo na povabilo prijaznega gostitelja sedli k obilno obloženi mizi k zajtrku.

Haarlemčani poznajo mnogo obilnejše zajtrke kot pri nas. Tujec je kar v zadregi, kaj bi izbral. Na plitvem, desertnem krožniku leži pred gostom precej velik »suhor« okrogle oblike, ki je potrosen s sladkorjem. Ga ceniš ali ne, temu se ne moreš izogniti, ker ti ga je gospodinja že postavila na krožnik pred skodelico kave. Da bi se rešili zadrege, smo kar sledili gostitelju, kako je jemal v zapovrstnem redu. Suhor je namazal s tanko plastjo margarine, ga razrezal na štiri dele in jedel ob srkanju kave. (Margarina je v Holandiji tako izvrstna, da sem jo dolgo zamenjavala s surovim maslom. V deželi, tako bogati mlečnih proizvodov, vidite le redko v gospodinjstvu ali trgovini surovo maslo. Prebivalstvo uporablja največ margarino, maslo pa izvažajo predvsem v Anglijo). Na vrsto pride rezina belega kruha. Ker je bila na mizi na razpolago različna marmelada, med, sir, salama in margarina, sem se hotela poslužiti domačega običaja in si namazati kruh z margarino in medom. Toda prehitel me je gostitelj in postavil pred mene kozarec z marmelado iz rabarbare. »Rabarbara daje gostu apetit«, je vljudno pripomnil. Prepečencu in rabarbari se gost ne more izogniti, od tu dalje pa si lahko svobodno izbira: salamo, sir, med, margarino. Pri mnogih družinah je nepogrešljivo pri zajtrku tudi mehko kuhano jajce, ki ga poješ pred kavo.

Poleg teh »apetitnih pripomočkov« (suhor in rabarbara), ki so skoroda dolžnostni, ima gostitelj rad, da se poslužiš vsaj še dveh kosov kruha s poljubnim nadevom, sicer se močno čudi tvojemu malemu želodcu« in skoro že kar prevljudno sili k nadaljnjim zalogajem.

Po tako — za naše razmere in navade — kar preobilnem zajtrku smo si šli v mrzlem vetrovnem jutru ogledati mesto Haarlem. (Dalje prihodnjič)

CELJSKE BODICE

CENE IN STANDARD

Cena pada, standard rase?
Cena rase, standard pada?
Cena rase, standard rase?
Cena pada, standard rase?
Kaj je res in kaj je prav?

Dežek pada, trava raste!
To bo najbolj res in prav!

EDINI POGREBEC
(Iz celjske periferije)

Se preden je to zemljo zapustila
in ju ločila je nemila smrt,
je v solzah testament še naredila
in možu prepustila hišo, vrt.

Pri tem pa si je nekaj zgovorila:
»Kdor spremi h grobu me na zadnjo pot,
klobaso naj dobi in liter vina
in to prav vsak, vseeno kdo, od kod!«

Zatisnil ji oči je mož prestrašen,
kako pripravil vina bo, klobas,
da poleg žeje glad bi bil ugašen
pogrebcem na pokojničin ukaz.

In premeteni mož jo je uganil.
Odpeljal je opolnoči ženó,
pogrebce vse je za pogreb ukanil,
ko sam je krsto spustil v zemljó.

Pogrebci vsi pogreb so zamudili.
Zdaj vdovec sam ob vincu se smehlja
in še s klobasami pri tem se sili.
Samo da ženi volja obvelja!

All že veste . . .

1. Kaj pomeni cinik, cinizem?
2. Kdo je hidrofob?
3. Kaj pomeni beseda avgur?

1. Cinizem (iz grškega kynikós = pasji) pomeni vedenje cinikov, sramnega, brezobzirnega človeka, ki so izšli iz šole grškega filozofa Antistena. Ta je učil preprosto življenje brez umetno privzgojenih potreb. Diogenes (v 4. stoletju p. n. š.) je njegovo učenje pretiraval; danes nam pomeni cinik nekulturnega zasmehljivca, ne-

2. Hidrofob je tisti, ki se boji vode. Beseda je grškega izvora.

3. Avgur pomeni rimskega svečenika v starem veku, ki je vedeževal iz letanja in vreščanja ptičev.

»Življenje trgovskega potnika«

Gospod Petičnik (pravo ime puščam za enkrat ob strani) ima zavidanja vreden poklic. Zasluži toliko, da se lahko v brk smeje še tako odgovornim in razmeroma dobro plačanim državljanom. Provizija, dnevnice in še postranski zaslužek — dragi moji, to nese. Njegova denarnica je bolj zajetna kot je on sam. Če ga pogledate takole mimogrede, dinar bi mu dali, ker na prvi pogled izgleda res zelo povprečno. Pa ne zaradi »žepne jetike«, temveč zaradi pomanjkanja osebne kulture in higiene. Pa vendar si ta gospod privošči stvari, da še poštenemu človeku želodec obrača.

Vidite ga lahko v kavarni, kjer s svojim denarjem razpleta mreže deklinam, ki slišijo na cvenk. Revež si ne more niti zapomniti njihovih imen, toliko jih ima na pilki. S svojimi odurnimi snubitvami ne prizanese niti zakonskim ženam dobrega imena. Skratka — preobžrt je, da bi vedel za mero dostojnosti. O tem ne razmišlja, ker mu pamet ne seže tako daleč. Adut, s katerim igra svoj poker, so jurji in prepričan je, da lahko neomejeno gospodari.

Oni večer sem ga videl, ko je v družbi sebi enakih v avtomobilu lovil po Celju ženske. Vztrajno jih je lovil. Na vsak način jih je hotel imeti. Ker so bile ulice prazne, je zahajal v hiše in toplo priporočal lep izlet, majhno krokarijo, toda dedec je imel edini cilj — ogabne orgije. Denar mu je zamotil možgane, da niti ni pomislil na srečanje z ljudmi, ki jim bo tega razvratništva dovolj. Dovolj njegovega razsipništva, ko se steklenice v lokalih komaj izogibajo polnim. Dovolj njegovega donjuanstva in večernih sprehodov v Dobrno, Rogaško Slatino in še kam v skrita prizorišča njegovega razvrata. Prej ko slej bo možakar spoznal, da denar ne odpira samo vrat v privatna stanovanja, temveč da je dovolj močan tudi za »vitrih« Starega piskra. Pustimo ga! Njemu skoraj ni več pomoči. Stoji na živem pesku, v katerega se je že ugreznil do kolen.

Veliko bolj je interesantno za nas, od kod njemu toliko denarja? Kateri pošteni človek z družino in skrbjo za bodočnost lahko počne kaj takega? Ali je v naši družbi kaj takega sploh mogoče? Borimo se za dostojni življenjski nivo. Ta naša borba je trda, boleča in zahteva vedno znova samozatajevanja.

Potnik je posredovalec med industrijo in trgovino. Del pretiranih cen, ki jih plačujejo potrošniki, gre v njihov žep. Zelo pogosto pospravijo več denarja, kot jim dovoljujejo predpisi, ker podjetja gledajo »skozi prste«, ker je drugače za podjetje čisto »fejst fant«. Niso redki potniki, ki bi poleg glavnih trgovskih poslov ne opravljali tudi postranskih, katerih čisti dobički gredo naravnost v njihove malhe. Pa pustimo za enkrat razpravljanje o pravicah, mahinacijah, dovoljenih in nedovoljenih zaslužkih. Tudi to še pride na vrsto, in sicer konkretnejše. Začeli smo o življenju nekega trgovskega potnika, torej o moralni in etični plati.

Recimo, da so potnikom dovoljeni mastni zaslužki. Je sicer malo kočljivo, toda naj jih imajo, če denar koristno obrnejo. Recimo, nekdo gradi hišo; če je dvostanovanjska, bo tesni stanovanjski fond olajšan za dve stanovanji. Če hiša stoji, pride pa na dan, da je lastnik sredstva neupravičeno dobil, si ljudstvo lahko vzame, kar mu je bilo ukradeno. Toda kaj storiti pri takem tičku, ki je denar zapil v bučnih družbah in ga zmašil ničvrednim cipam v nedrja? Morda bo kdo rekel — ima vsaj gostinstvo korist. Absurd! Od popite pijače še noben narod ni dvignil splošnega življenjskega nivoja.

Nek potnik, ki mu na splošno nimam kaj očitati, mi je nekoč dejal:

»Vi vidite samo to, da dobimo nekaj desetin tisočakov, nihče pa ne pogleda, koliko stroškov smo imeli, prevozi, prenočišča, stalno od doma, težko družinsko življenje itd.« Prav, že mogoče. Toda nešteto primerov je, ko ljudje iz tega poklica poganjajo denar v zrak, ko si nadomeščajo družino s cipami. In reprezentančni fond? Mar potnik, ki razbija čaše, ki moti nočni mir, ki naroča steklenic, kolikor jih miza nese, iz reprezentančnih vzrokov dviga ugled podjetja, ki ga zastopa?

Kaj storiti? Demokratičnost je pri nas nekoliko preširoka. Ni pravzaprav sredstev, ki bi taka dejanja zavrla. Možno je samo eno. Personalna politika podjetij bi morala biti doslednejša. Zgodilo se je, da je za družino skrben človek, ki je naredil nekoliko manj zaslužka podjetju, bil odpuščen in na njegovo mesto je prišel človek, kateremu manjka kvalitet, ki dičijo poštenega državljana. Tudi potniki bi končno lahko imeli organizacijo, ki bi jo vodili neoporečni ljudje. Ta organizacija bi onemogočala take primere in organizacija bi tudi intervenirala pri podjetjih, če bi bilo potrebno. Na ta način bi ta poklic le dobil organizacijo, ki bi ščitila ugled potnikov, da ga ne bi mogli omadeževati posamezniki, ki sicer niso tako redki.

Upravni odbor ustanove Plinarna-Vodovod Celje razpisuje mesto fakturista in blagajnika ter gradbenega tehnika. — Ponudbe z navedbo kvalifikacije poslati na: Plinarna - Vodovod, Celje.

Krašovec Jurček:

S potovanja na Bližnji vzhod

PORT SAID — JABOLKO SPORA, ŽIVI ŠE VEDNO PO STAREM

Sredozemsko morje je znano po lepi sinjemodri barvi. Tisto jutro, ko smo se bližali afriški obali, se je ta barva spremenila. Sprva je bila zelenkasta, potem pa vedno bolj rjava in motna. Ko smo v daljavi zagledali plavajoče svetilnike, v megli pa obrise obale, smo se vozili po morju, ki je bilo prej podobno narasli Savinji. Morje je tu motno zaradi tega, ker pri Port Saidu vali reka Nil ogromne množine umazane vode po rokavih svoje delte. Dno je tudi razmeroma nizko, zato so za ladje napravljene posebne »poti«, ki so poglobljene. Tu se res lahko pritrdi Prešernu, ko je pel »o morja širokih cestah«. Promet skozi Port Said je zelo živahen. Pretežni del so ladje, ki tu plovejo, cisterne, ki skozi Sueški prekop vozijo nafto iz Perzijskega zaliva.

Počasi smo pluli med vrstami plavajočih znakov v luko. Na dolgem pomolu na desni strani kipi kvišku visok spomenik graditelju Sueškega kanalu Francozu Lesepsu.

Tudi v Port Saidu smo imeli smolo, da zaradi prevelikega števila parnikov, motornih ladij in jaht nismo imeli prostora ob pomolu. Spet smo se morali voziti v čolnih do obale, le da so na srečo bili čolnarji tu veliko bolj pristojni in cenejši. Dasiravno smo dospeli dopoldne, odpluti pa smo morali že zvečer, smo se nekateri vendar najprej napotili v kopališče. Vsa ta naša vožnja nas je oropala kopanja v morju, ker smo bili vedno v vodah ogroženih od morskih psov.

Pogled na kopališče mi je priklical v spomin koliščarje. Na stotine majhnih hišic na koleh je stalo ob obali. Nekatere med njimi so bile kar luksuzno opremljene. Plaža pa enostavno zanič. Umazan pesek, veliki valovi, ki so butali na obalo, so nosili s seboj vsemogoče smeti. Kabin nismo našli, zato smo se slekli kar po domače, kot na levem bregu Savinje. Ker smo hoteli hitro izkoristiti čas, smo se nemudoma pognali v valove. Bil sem že daleč od obalnega peska, ko so me ljudje

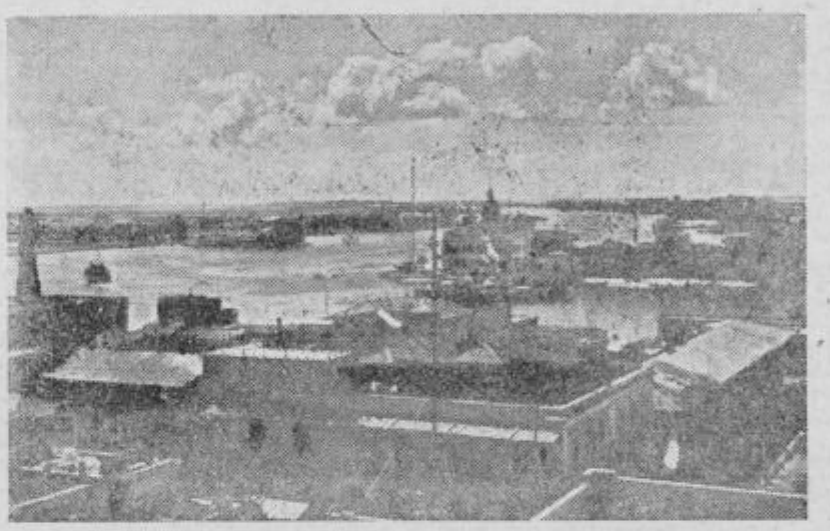

Port Said. Palača v sredini slike je ob vhodu v prekop. V njej je nastanjena uprava prekopa

začeli klicati nazaj. Plaval sem torej in se čudil, zakaj me kličejo. V tem sem videl tudi policaja, ki se je pogovarjal z enim od naših. No, lepa reč. V trenutku sem mislil, da bom »nastradal« zaradi mojih minimalk, ki kanijo biti tu na egiptovskih tleh le nemoralne. No, pomiril sem se, ko sem zvedel, da je policista pripeljala skrb za moje življenje, ker so se baje dan prej sukali po kopališču zajetni morski psi. Šele takrat sem opazil, da se stotine »kopalcev« koplje kar v pesku in si le previdno zmakajo noge v umazani vodi. Še neka stvar je tu pritegnila mojo pozornost. Pesek se je čudno lesketal. Ko sem bolje pogledal, so bila v pesku drobna zrnca neke tvarine zlate barve, na pogled kot zlat prah. No, zlato gotovo ni bilo, ker drugače bi tukaj ne stala količarska naselbina.

Ker ni bilo s kopanjem nič, smo jo mahnili v mesto. Port Said je veliko pristaniško mesto z vsemi posebnostmi take naselbine. Široke ulice so seveda po afriško umazane, ljudje hodijo kar v pidjamah in dolgih srajcah, gostilne imajo razvrščene mize na širokih pločnikih, trgovine so bogato založene z raznovrstnim blagom. In vendar se mi je zdelo mesto, kjer so se zadnja leta dogajale zelo razburljive reči, preveč mirno. No, nič čudnega. Na vsakem vogalu, na vsakem križišču in pred vsako nekoliko večjo javno stavbo so stali do zob oboroženi policisti s fesi na glavah. Kamorkoli je človek pogledal, povsod jih je bilo mogoče ugledati. Podobno je bilo potem v vseh krajih, ki sem jih v Egiptu obiskal. Pozneje sem tudi zvedel čemu. Egiptovska vlada je s tem ubila dve muhi na mah. Brezposelnost je bila po sporu z Angleži vedno večja, saj so mnogi tuji investitorji in kapitalisti začeli zmanjševati svojo poslovno dejavnost na egiptovskih tleh. Naser, morda tudi Nagib, kdo bi to vedel, je spravil veliko teh brezposelnih pod orožje. Dvignil je davke in tem ljudem preskrbel kruha, poleg tega pa si je vlada zagotovila dokaj močno oboroženo silo, ki z izgovorom o vzdrževanju reda ščiti novo vlado, ali prej revolucionarni komite. Tako so Egipčani vzpostavili nekako ravnotežje v oborožitvi z Angleži, ki se nekam težko ločijo od svoje »Kanal zone«.

Čeravno so bila pogajanja z Angleži takrat v polnem teku, so vendar britanski državljani nezaželeni. Dostikrat sem naletel na Egipčane, ki so me vprašali, če sem »British« in kazali veliko bolj zadovoljne obraze, ko sem to zanikal.

Angleška vojska se drži svojih postojank. V mestu jih zelo malo vidijo. Civilni Britanci so se prilagodili novim razmeram in se držijo bolj pristanišča. Velik hotel tik ob obali je namenjen predvsem Angležem. Izgleda, da so pripravljeni v vsakem trenutku na spremembo razpoloženja, zato so si poiskali najkrajšo pot do svojih plovnih objektov. Meni je to njihovo življenje dišalo po karanteni, menda tudi njim.

Obiskal sem znamenito palačo, ki na daleč s svojo kositerno streho izgleda kot bazilika. V tej stavbi je že od zgraditve prekopa uprava te skrajšane poti v Indijski ocean in Azijo. Ker nam čas ni dopuščal temeljitejšega ogleda mesta, ki sicer ne nudi prevelike paše, smo bili kmalu siti nenehnega pešačenja, zato smo drugi del popoldneva prebili na ladji, le nekateri, ki so bili pri denarju, so si privoščili obisk v nočnih lokalih.

Nečesa vendar ne smem pozabiti. Spomenik graditelju Sueškega prekopa Lesepsu je po naključju povezan s Slovenijo, pravzaprav s celjskim zaledjem. Plastika je sicer znana kot delo francoskega kiparja, velik del vsega kiparskega dela pa je izvršil naš znanec akademski kipar Stoviček, ki živi v Krškem in je v Celju izdelal timpane na Mestnem gledališču.

Proti večeru so stroji spet stresli palubo »Titograda« in odpluli smo v smeri Aleksandrije. Vedno bliže smo našemu cilju. Ta večer smo pridno drsali s prsti po zemljevidu in delali načrte, kam nas popelje pot. Posebno mi Jugoslovani smo morali temeljito tehtati svoje finančne zmožnosti. Mimogrede omenim, da sem imel za to dolgo potovanje »celih sedem angleških funtov«. To je toliko, kolikor imajo boljši direktorji dnevnice, kadar potujejo v inozemstvo. No, in ker sem doslej porabil od sedmih samo dva in v Libanonu precej potoval, si nisem delal skrbi, da v Egiptu ne bi vsaj nekaj videl, čeprav bom moral potovati kar se da skromno, če že ne mizerno.

Telesna vzgoja

Atletika

ATLETI KLADIVARJA — TRETJI V DRŽAVI

Ekipno državno prvenstvo v atletiki je za nami. Dva dni so se v Zagrebu na stadionu Dinama borili med seboj atleti sedmih izbranih najboljših atletskih kolektivov Jugoslavije za plasman ekip. Naše prognoze, ki smo jih napovedovali v prejšnji številki se sicer niso izpolnile. Atleti Kladivarja so se kljub temu od prejšnjega leta močno popravili in napravili od vseh jugoslovanskih ekip največji korak naprej. Osvojili so častno tretje mesto in s tem potrdili visoki renome atletskega športa v našem malem mestu. Le obe »velesili« — Crvena zvezda in Partizan sta pred Kladivarjem. V kolikor ne bi naši atleti imeli precejšnjo porcijo »nesreče« v tem zaključnem tekmovanju, bi jih lahko srečali prav v družbi na vrhu tabele. Metalci Kladivarja so močno odpovedali na tem tekmovanju, od vseh najvidneje Edi Golc, ki je kroglo in disk metal daleč pod svojimi običajnimi rezultati. Rak rana sta bili tudi obe dolgi progi — 5.000 in 10.000 m. Tudi v teh dveh disciplinah so šle dragocene točke ... Če še omenim nesrečo Vipotnika, ki je bil v teku na 800 m že po teku 200 m močno poškodovan od Čularja in je kljub temu nadaljeval tek še 600 m ter zmagal v prav dobrem času, vendarle pa bi v družbi z Mogušo dosegel lahko še boljšega in nesrečo Kralja, ki je v teku na 5.000 m bil zrušen in poškodovan od sotekmovalca, pa je kljub temu nadaljeval tek s poškodovano nogo še polne 3 kroge, potem bi omenil pravzaprav že vse večje nesreče. Odlični Vipotnik je moral po teku 80 m v zagrebško bolnico in tako je bila oškodovana še štafeta Kladivarja v zaključni točki prireditve — 4×100 m, kjer je imela možnost sijajnega plasmana. To je bila še zadnja nesreča naše moške ekipe, ki je na tem tekmovanju pokazala višek borbenosti.

Rezultati na letošnjem ekipnem prvenstvu so bili prav dobri. Sicer ni bil dosežen nobeden nov državni rekord (seniorski), pač pa vrsta republiških in državnih mladinskih. Od naših tekmovalcev je zopet pokazal svojo odlično formo Kopitar Marijan, ki je dosegel 2 osebna rekorda — v teku na 400 m 50.2 in na 400 m zapreke 54.6, kar je nov slovenski rekord in vsega le za dve desetinki sekunde slabši od jugoslovanskega! Lorger Stanko je prinesel Kladivarju v 3 disciplinah največje število točk — 2628! V teku na 200 m je postavil nov slovenski rekord. Omeniti moramo še našega Vipotnika, ki je v teku na 1500 m postavil s časom 3:51,8 svoj osebni rekord in s tem časom tretji najboljši rezultat po vrednosti točkovanja po tablicah za mnogoboje. V tej disciplini je prinesel Kladivarju kar 1065 točk!!! In povsem tem se je našel »neki dopisnik« v zagrebškem Narodnem športu, ki je »strokovno« zapisal, da je na tem tekmovanju Moguša popolnoma »deklasiral« našega Vipotnika ... Njegov rezultat na 1500 m in sijajen tek s poškodovano nogo na 800 m brez dvoma govorita o neprestanem vzponu tega mladega atleta. Omeniti še moramo Kralja, ki je v teku na 1500 m prvič tekel pod 4 minute, Urbajsa, ki je preskočil kar 181 cm v višino, nadarjenega Brodnika v troskoku, ki se je povsem približal Zagorcu, oba skakalca s palico Vehovarja in Glavača, Jožeta Kopitarja, ki je pokazal svojo sposobnost tudi v štafeti 4 × 100 m, Zupančiča, Kovača itd. Največ aplavza je pobral pri občinstvu naš »veteran« Stajner Valter, ki je kljub svojim letom vskočil v društveno ekipo in vzdržal na progi 10.000 m, kjer je prinesel Kladivarju tudi nekaj dragocenih točk.

Vrstni red ekip v finalnem tekmovanju je naslednji:

1.	Crvena Zvezda	31.238 točk
2.	Partizan	30.003 točk
3.	Kladivar	27.100 točk
4.	Dinamo	25.511 točk
5.	Mladost	25.463 točk
6.	Ljubljana	24.470 točk
7.	Sparták	22.680 točk

Nekateri slabši rezultati in »nesreče« atletov Kladivarja na tem tekmovanju so povzročili izgubo najmanj okrog 2500 točk. Po realni računici, ki temelji na zmogljivosti naših atletov, bi lahko na tem tekmovanju, če bi šlo vse po »sreči«, bili povsem enakovreden tekmec atletski »velesili« Partizanu iz Beograda. V preteklem letu je Kladivar bil na 4. mestu v državi. Letos so se atleti vzpeli za stopnico višje! Če že letos ni uspel presenetljivi vzpon Kladivarja pred Partizanom, pa lahko računamo, da bodo to presenečenje atleti prinesli v naslednjem letu. Ta napoved pa bo uresničena le tedaj, če bodo vsi naši atleti pokazali toliko vneme in vestnosti ter železne volje pri vadbi in nastopih kot jo je v letošnji sezoni pokazal Kopitar Marijan, atlet z »dušo in telesom«, fant, ki je na podlagi vestne vadbe iz nastopa v nastop popravljal svoje rezultate, postavil 9 osebnih rekordov in se uvrstil celo v državno reprezentanco. Letošnji uspehi atletskega kolektiva Kladivarja, zlasti pa uvrstitev ženske in moške ekipe v državnem merilu na častnem 8. mestu, so ponovno prispevali k utrditvi športnega ugleda našega mesta. Ti uspehi že preraščajo le športni krog in zato smo lahko na njje ponosni vsi prebivalci »malega« Celja.

Odbojka

PARTIZAN SEMPETER : BETON — 3 : 1

Zadnje srečanje v republiški vzhodni ligi so mladi odbojkarji iz Šempetra proti Betonu zopet odločili v svojo korist. Borba je bila precej trda, kar nam kažejo posamezni rezultati — 15 : 6, 11 : 15, 15 : 12 in 16 : 14! S to zmago so se Šempeterčani dokončno vsedli na 2. mesto v vzhodni skupini slovenske odbojkarske lige. Vsekakor lep uspeh našega podeželskega društva.

Nogomet

VISOKA ZMAGA CELJA

V II. kolu prvenstvenega tekmovanja CNP je ZSD Celje doseglo visoko zmago s 7 : 1 (4 : 1) proti Rogatcu na domačem terenu. Tekma sicer ni bila posebno zanimiva. Težak teren ne dovoljuje smiselnih kombinacij in smotrne igre. Napadalci pa so kljub temu kar sedemkrat potresli nasprotnikovo mrežo. S to zmago so si celjski nogometaši zelo popravili svoj količnik in so se trenutno povzpeli na čelo tabele.

Ostali rezultati:
DOBRNA : KONJICE — 1 : 0;
BREZICE : USNJAR (Šoštanj) — 2 : 2.
Nogometaši »Svobode« so tudi prestali svoj »ognjeni krst« uspešno. V nedeljo so se pomerili z B moštvom Celja in zmagali s 4 : 2!

Hokej na travi

KLADIVAR — SEDMI V DRŽAVI

Mladi igralci hokeja na travi, ki so v letošnjem letu osvojili naslov republiškega prvaka, so se v zadnjih 14 dnevih udeležili tudi finalnega tekmovanja za naslov državnega prvaka. Pot jih je vodila v Subotico in Maribor. V Subotici niso bili uspešni proti rutiniranim ekipam iz Hrvatske in Srbije. Crveni zvezdi so zaradi slabega vratarja podlegli s 4 : 0 (1 : 0). Proti Konkordiji iz Zagreba pa le z 2 : 0 (1 : 0). S svojo igro pa so presenetili vse strokovnjake te igre. Nič čudnega torej, če so te dni dobili od Saveza iz Zagreba pismeno priznanje za svoje uspehe na letošnjih tekmovanjih. V Mariboru je Kladivar bil zmagovalec turnirja, ki je odločal o vrstnem redu moštev od 7. do 9. mesta. S tem se je Kladivar plasiral na častno 7. mesto v državi, kar predstavlja za najmlajšo hokejsko ekipo pri nas velik uspeh.

Sabljanje

HANŽIČEV MEMORIAL 1954

Celjani bodo v dneh 16. in 17. oktobra imeli zbrane vse najboljše slovenske sabljače v našem mestu. V počastitev spomina pokojnega sekretarja SZS in odličnega predvojnega sabljača Hanžiča Ferda, ki je padel kot talec pod kroglami italijanskih fašistov v Gramozni jami v Ljubljani že v letu 1942, prireja Sabljaška zveza Slovenije vsako leto posebno prireditev, ki se bo v letošnjem letu vršila v našem mestu. Sabljači Kladivarja so v letošnjem letu nastopili le v drugih mestih Slovenije in Hrvatske. Zato bo ta prireditev prva te vrste v našem mestu. Tekmovanje se bo vršilo v telovadnici I. osnovne šole (bivša okoliška šola), točen čas pa bomo objavili v prihodnji številki. Upamo, da bodo Celjani v večjem številu obiskali to spominsko tekmovanje.

Smučanje

ZA NOVO SMER V NAŠEM SMUČARSTVU

Že nekaj let čutimo, da smučarski šport čedalje bolj kosteni, da je postal torišče udejstvovanja posameznikov, posebno tako imenovanih »vrhunskih tekmovalcev«, okrog katerih so se zbirali funkcionarji. To smo jasno čutili na sestankih in plenumih raznih smučarskih forumov, kjer so pretežno govorili le o »asih« in o nastopih istih v inozemstva. Ti naši najboljši so le redko kdaj nastopali doma, posebno pa ne na drugorazrednih tekmovanjih širom naše ožje domovine. Jasno, da spričo takih okoliščin nismo posvečali dovolj pažnje osnovni nalogi smučarskega pokreta, to je množičnosti. Sličnі pojavi so se vedno bolj ostro zajedali tudi v osnovne organizacije in le te so negovale svoje ljubljence in le njim posvečale vso pozornost.

Skoraj deset let je bilo potrebnih, da smo končno spregledali in uvideli, da resnih in trajnih uspehov v vrhunskem smučanju ne moremo doseči brez množičnega razvoja smučanja med našo mladino. To dejstvo nam jasno potrjujejo tudi izkušnje drugih narodov, ki so dosegli velike uspehe v smučanju. To nam končno potrjujejo tudi uspehi posameznih naših društev, ki so masovno gojila ta šport.

Novo smučarsko društvo v Celju si je že pred pričetkom zimske sezone zadalo nalogo, ki naj bi ob vsestranski pomoči zainteresiranih forumov vodile k mobilizaciji mladih ljudi v ta lepi in koristni šport. V tesnem sodelovanju s TDV Partizan, planinsko organizacijo in športnimi društvi, posebno pa v dobri in neenehni povezavi s šolami samimi, mora biti dosežena ta osnovna naloga.

Mladina, s katero doslej nismo delali in jo puščali v nemar, mora postati odslej torišče dela! Naša pot vodi edino k mladini ... nje k novim uspehom!

Izraz teh novih stremljenj SD Celje, se bo v teku zime pokazal v stalni smučarski šoli, ki jo bodo vodili smučarski učitelji in trenerji v mestu in okolici. Naši pionirji in mladinci bodo lahko posečali vsakodnevne dopoldanske in popoldanske brezplačne tečaje ter se tako vadili v osnovni smučarski tehniki. Iz teh bo v nekaj letih zrasel nov in zdrav kader, izčimili pa se bodo tudi vrhunski tekmovalci, ki so dandanes tako cenjeni in za ... trošili doslej dragocena sredstva.

PLENUM STAJERSKE SMUČARSKE PODZVEZE

Naše časopisje že na široko razpravlja o smučarstvu. Sicer še ne »dišiš« po snegu, vendar so potrebne temeljite priprave, da nas bo našla zima pripravljene. Strokovnjaki in smučarski delavci iz celega področja Štajerske se bodo zbrali v sredo, 13. t. m. ob 16.30 v vrtni dvorani hotela Evrope na plenarnem sestanku, kjer bodo pregledali svoje dosedanje delo in si postavili smernice za novo smučarsko sezono.

Mali rokomet

PARTIZAN VELENJE : PARTIZAN RAČE 30 : 5

V nedeljo so velenjski igralci visoko premagali mlade, a borbene in požrtvovalne igralce raškega Partizana. Tekma je bila prvenstvena. Velenjčani, ki so dosegli zadnje čase že nekaj lepih uspehov, so to pot zatajili, saj bi bil lahko končni rezultat še mnogo višji. Prikazali so ležerno, mlačno igro, ki je le ob trenutkih oživela v prodornih kombinacijah. Tudi drugače odlični vratar Zagajšek je spustil vseh pet golov po svoji krivdi. Sodil je dokaj slabo Klančnik iz Maribora.

NOVA PLANINSKA POT

PD Celje bo 17. oktobra odprlo novo planinsko pot čez Križ na Žrelo. Pot je bila potrebna zato, ker gre stara pot preko Savinjskega sedla (vrh Mrzlega dola) nekaj časa po avstrijskem ozemlju in po 100-metrskem obmejnem pasu. Nova pot se odcepi od stare, v ključih zmaga meščše pod Križem, nakar se vzpne preko Križa in doseže staro pot skozi Žrelo izven obmejnega pasu. S potjo so omogočene spet ture iz Češke koče proti Okrešlju pod severnimi ostenji Dolgega hrbta, Štruce, Skute in Rink, s čimer se je gorenjskemu kotu močno približala Zgornja Savinjska dolina z Logarsko, odprtih je cela vrsta krožnih tur, ki so jih doslej obmejni predpisi onemogočali.

NOVICE IZ VELENJA

V preteklem tednu se je odbor Društva prijateljev mladine pogovoril o pripravah za Teden otroka. V torek, dne 5. oktobra je bila otvoritev s predavanjem o družinski vzgoji in akademija, ki sta jo priredila osnovna šola in gimnazija. Na sporedu so bile recitacije, pevske točke in baletni nastopi. V sredo je bilo predavanje o otroških boleznih, v petek pa so presenetili matere malčki iz obeh otroških vrtcev z izbranim programom. Med tednom so vrteli mladinski film.

Osrednja skrb Velenjčanov v Tednu otroka je bila pomoč pri gradnji nove osnovne šole. Osem novih učilnic, grajenih v paviljonskem sistemu, je že pod streho. Kopljejo pa že temelje za osem drugih. Ker je v Velenju težko dobiti delovno silo, bodo Velenjčani v tem tednu izdatno pripomogli z udarniškim delom, da se bodo otroci čimprej preselili iz zatohlih in nezdravih šob v nove, higienske učilnice.

VELENJSKA »SVOBODA« OTVARJA JESENSKO SEZONO

Že drugič v tem letu je imel svoj nastop salonski orkester, ki ga v okviru »Svobode« vodi mladi in nadarjeni dirigent, violinist in komponist Bauermann. V soboto, dne 2. oktobra se je predstavil občinstvu z deli Mozarta in drugih glasbenih mojstrov. Vzporedno z orkestrom je nastopil tudi moški pevski zbor pod taktirko imenovanega dirigenta.

Ljudska univerza — pododbor »Svobode« — bo imela v zimski sezoni redno vsake tri tedne predavanje z vseh področij gospodarskega in kulturnega življenja. S 1. oktobrom bo pričela z angleškim, nemškim, francoskim, slovenskim (le šesttedenski), stenografskim in matematičnim tečajem, če bo zanje dovolj prijavljencev.

Pododbor se bo pobrigal, da bo v tečaje in predavanja vključil čim več delavcev, saj je ljudska univerza namenjena predvsem njim. —od

Pomen Ljudske tehnike v kmetijstvu

Vse večji porast prebivalstva in težnja po vse večjem življenjskem standardu nam narekuje, da moramo resno misliti na to, kako dvigniti naše kmetijstvo.

Za dosego tega cilja bo potrebno pri nas uvesti smotrnost, načrtnost in znanost v naše kmetijstvo. Prekiniti bo treba s prakso, da se razni znanstveni izsledki po drugih deželah (ki jih dobimo v tujih literaturah) prenašajo na naša tla in v naše pogoje. Praksa nas uči, da takšni izsledki ne pridejo pri nas do polne veljave zato, ker so preneseni v specifično drugačne prilike. Misliti bo treba na to, da bomo pričeli pri nas sami proučevati naša tla odnosno probleme našega kmetistva in na osnovi teh analiz dajati navodila, ki odgovarjajo našim pogojem in potrebam. S tem bomo v našem kmetijstvu napravili velik korak naprej.

Zlasti bo treba proučiti organizacijo naših večjih, kakor tudi manjših obratov, predvsem pa vprašanje mehanizacije. Danes še vlada po naših kmetijskih obratih velika anarhija. Ne ve se, kateri stroji so najrentabilnejši za velikost določenega obrata, zato ni čudno, da imamo primere, kjer so razni stroji, zlasti večji, nerentabilni in rezultat tega je, da nam strojni odseki prikazujejo visoke izgube, kar je vzrok nepravilno in neracionalno izkoriščanje strojnega parka.

Ljudska tehnika bo s svojimi agrotehničnimi komisijami pomagala pri napredku našega kmetijstva. Z gospodarskimi in ekonomskimi analizami bo kmetijskim obratom svetovala in dajala točna navodila, katere stroje mora obrat imeti, da bo lahko z njimi delal rentabilno po načelih napredne agrotehnike. Z raznimi filmskimi predvajanji po vaseh in s kemičnimi analizami zemlje v naših laboratorijih pa bo ljudska tehnika s svojimi agrotehničnimi komisijami v veliki meri pripomogla k dvigu našega življenjskega standarda in napredku našega kmetijstva.

Ing. Pajenk Franček:

Obisk v treh industrijskih središčih na Gorenjskem

Društvo inženirjev in tehnikov v Celju je organiziralo 2. oktobra ekskurzijo v tri gorenjske tovarne, ki zanimajo prav golovo vsakega delovnega človeka, posebno še strokovnjake raznih strok.

Prvi koraki po obratih Tovarne gumijastih izdelkov v Kranju razodenejo, da si v stari tovarni. Začudiš pa se, ko izveš, da izdelujejo v teh majhnih prostorih nad 2000 raznih izdelkov iz gume in da je v njih zaposlenih nad 600 delavcev. Delavci so prevzeli zastarele obrate in naprave, vendar so z izdelki, ki smo jih morali poprej uvažali, dokazali, da razumejo potrebe naše mlade industrijske, sanitarne in drugih dejavnosti. Kvalitetni avtoplašči, sanitarno-kirurški artikli, galanterijsko blago, športne potrebščine, blago za dežne plašče in še vrsto drugih izdelkov izdelujejo z velikim uspehom. Tudi potapljaške, mornarske in rudarske obleke, potrebščine za usnjarsko, tekstilno, tobačno in papirno industrijo ter za tiskarne so njihovi izdelki. Delavci delajo pod težkimi pogoji, zato pa po obratih, kjer je ogroženo zdravje redno dobivajo potrebne obroke mleka. Ker so stroji in strojne naprave obrabljene, prostori neustrezni in zdravju škodljivi, teži ves kolektiv k modernizaciji tovarne, pri vsem tem pa k poceniitvi svojih izdelkov, da bi s tem čimbolj pomagal ostalim kolektivom k boljšim uspehom.

Ob vznožju Kamnika, Bistriške planine in Kukovnice, ob potoku Mošeniku, na neštetih rakah tega potoka živijo in ustvarjajo marljivi, žilavi in vedri Tržičani, ponosni na bogato obrtno tradicijo. Danes uživajo izdelki tržiške industrije in obrti prav tak sloves kot nekdaj. Tu je doma usnjarska, tekstilna, lesna industrija, industrija lepenke, finega pohištva in končno industrija čevljev, ki se je razvila iz stare čevljarske obrti. Vsak slovenski kmet pozna tržiške kose in srpe. Ogledali smo si tovarno obutve PE-KO. Izredno zanimiv proces je izdelava modne in kvalitetne obutve, ki je že osvojila trg in dosegla lepa priznanja. Podjetje je bilo lani na zagrebškem velesejmu odlikovano z zlato kolajno za kvaliteto. Neštelo strojev, neštelo pridnih in pazljivih rok, praktični tehniki in risarji, dobra šola vajencev, vzorna disciplina, vse to preseneča obiskovalca. Pred okupacijo je podjetje zaposlilo 280 delavcev, danes jih že dela čez 600, med njimi zelo mnogo ženske delovne sile. Že lani je dalo podjetje na trg 235 vzorcev raznih oblik in modnih barv. V bivši Jugoslaviji so izdelali do 125 tisoč parov čevljev, sedaj jih izdelajo že čez 300 tisoč parov letno. Izdelujejo tudi vse vrste copat iz velblodovine. Poleg obnove strojev morajo skrbeli za nova skladišča in nove prostore. Zgradili so tudi 4 stanovanjske bloke. Podjetje ima 35 podružnic po vsej Jugoslaviji, prodajajo tudi proizvode ostale čevljarske industrije in obrti v Sloveniji.

V Kropi smo si ogledali Tovarno vijakov in žebljev »Plamen«. Zopet stari obrati in stare naprave, toda vztrajni in odporni delavci in delavke. Čaka jih še mnogo truda, da bodo delovni proces modernizirali. S »Plamenom« je oživelo tudi umetno kovinarstvo ter postalo z dekorativnimi železnimi in bakrenimi izdelki simbol Krope. Kropa je ohranila svoj zgodovinski kovaški značaj, zato je prav, da je v celoti zavarovana kot kulturno-zgodovinsko naselje.

V poznih popoldanskih urah smo polni bogatih doživljajev zapuščali Gorenjsko in v čudovito lepi zvezdnati noči odbrzeli mimo Ljubljane, skozi Domžale proti Trojanam, kjer nas je čakala pristna, krepka slovenska večerja. Za nami so prispeli še ekskurzisti, ki so nas v Tržiču zapustili in z »Betonovim« avtobusom obiskali še spomenik žrtvam fašizma pod Ljubeljem in Begunje. Razpoloženje je bilo res prijetno, vračali smo se polni najlepših vtisov in spominov. Saj nudi Gorenjska res obilico zanimivega in prijetnega.

Organizatorjem ekskurzije vse priznanje. Pa še na svidenje.

R-ič

Spet klečeplastvo pred Nemci in to vpričo otrok

Rimske izkopanine v Šempetru privabljajo številne obiskovalce, ki se zanimajo za zgodovinska najdišča. Tako se za izkopanine zanimajo tudi tujci, ki prihajajo na obisk v našo državo.

Preteklo nedeljo si je tudi skupina šolskih otrok iz Nazarja ogledala to najdišče. Razstavljeni predmeti dobro in nazorno izpričujejo nekdanjo visoko kulturo na naših tleh. Med učenci je vladalo veliko zanimanje za ogled, kljub temu, da so bili od dolge poti dokaj utrujeni. Hotel sem otrokom pokazati in pojasniti čim več zanimivosti. Zato sem službujočega tovariša vljudno prosil, naj nam pove nekaj zanimivosti o najdbah. Tovariš pa me je grobo nahrulil, češ da sem gotovo toliko pismen, da bom znal napise na kamnih sam prečitati. Takšnega negostoljubnega sprejema seveda nismo pričakovali, niti jaz, še manj pa znanja željni otroci. Naše nerazpoloženje se je še povečalo, ko se je pri izkopaninah pokazala tudi skupina Nemcev, ki si je hotela ogledati zanimivosti. Službujoči tovariš, ki za nas ni našel časa ali vsaj prijazne besede, je Nemce nad vse vljudno sprejel. Razlika je bila tako očitna, da so jo bridko občutili tudi moji otroci. Ti šolarčki bi bili lahko zadovoljni, če bi jim ta »prijazni« tovariš posvetil vsaj polovico toliko pozornosti, kot so je bili deležni Nemci.

Res je, proti tujcem moramo biti prijazni in vljudni — pa četudi so Nemci — toda pri tem pa ne bi smeli pozabiti na vljudnost — doma! Kaj si lahko otrok misli, ko vidi in občuti takšne izjeme in razlike med domačini in tujci. In končno — ali ni otroku potrebno posvečati večje pozornosti, kot odraslim? Otrok si vtise šele nabira in se pri tem tudi duševno gradi. Kako bo nekoč sodil tako ravnanje, ki žali človekov narodni ponos in vzbuja hkrati pomilovanje?

-in-

V SLOVENSKIH KONJICAH SO PRIČELI UREJEVATI JAREK SREDI MESTA

Po nekaj letih razpravljanja na vsaki seji, sestanku ali zboru volivcev so v Konjicah pretekli teden začeli z ureditvijo jarka sredi mesta, ki so ga nekateri imenovali že »zgodovinski spomenik« mesta. Vsa leta so bili isti izgovori: Ni denarja ali pa ni načrtov in s tem so se morali Konjičani zadovoljiti, čeravno je jarek na večih mestih že razpadal, zaradi nepravilne izpeljave pa je voda ob večjem nalivu drla na cesto.

Z deli, ki jih izvaja konjiško gradbeno podjetje, bi lahko začeli že prej, vendar niso mogli zapreti glavne ceste zaradi proslave na Ostrožnem, ker je po njej šel ves promet iz vzhodne Štajerske. Predvidevajo, da bodo letos z odobrenim kreditom štirih miljonov dinarjev lahko uredili jarek od izliva v Dravinjo do pošte, ostalo pa bo počakalo za naslednja leta. Ker bo v tem času tovarna usnja tlakovala dohod na glavno cesto, v preteklih mesecih pa je bila okusno urejena okolica kulturnega doma in obnovljene druge zgradbe, bo mesto precej pridobilo na svoji lepoti.

L. V.

OBJAVE IN OGLASI

»PODRUŽNICA ODPAD« Celje odkupuje poleg svojega skladišča na Sp. Hudinji vsak torek, sredo in petek tudi na Ljubljanski cesti št. 41 vse vrste odpadkov po najvišjih odkupnih cenah.

PRODAM zelo ugodno kompletno kovaško orodje. Naslov v upravi lista.

PRODAM klavir. Cena 48.000 din. Naslov v upravi lista.

PRODAM enonadstropno dvostanovanjsko hišo, 15 minut od kolodvora Celje. Naslov v upravi lista.

PRODAM parcelo 23 a ob glavni cesti med Arclinom in Škofjo vasjo. V račun vzamem radio in kolo. Jutršek Anton, Arclin 14

PRODAM motorno kolo Sakks 98 cm³ po zelo ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

PRODAM dobro ohranjen krojaški »Singer« šivalni stroj. Naslov v upravi lista.

PRODAM otroški voziček. Bradač, Celje, Ljubljanska cesta 10.

PRODAM stavbno parcelo 20 arov ob glavni cesti v Libojah. Ivanka Zaverla, Liboje, p. Petrovče.

PRODAM za din 26.000.— »Philips« radio 5+1 cevni, model 1947, mali format. Odplačilo tudi v nekaj obrokih. Vprašati v upravi lista.

KUPIM šivalni stroj. Naslov v upravi lista.

PRIDNO in pošteno dekle iz dežele sprejmemo takoj kot pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

»TOPER« Celje, sprejme pisarniško moč (absolventko ekonomskega tehnikuma). Nastop službe takoj ali s 1. novembrom 1954.

MLAJŠI inženir išče opremljeno sobo. Za nagrado dam 1 m drv. Vprašati v upravi lista.

TRGOVSKI POMOČNIK vojaščine prost dobi namestitev v špecerijski trgovini v Celju. Ponudbo s kratkim življenjepisom poslati na upravo »Savinjskega vestnika«, Celje.

GOSPODINJSKO POMOČNICO, starejšo, najraje upokojenko, k dvema otrokoma, sprejmem takoj. Naslov v upravi lista.

ZAMENJAM veliko lepo sobo z vsemi pritiklinami za veliko sobo, ali sobo in kuhinjo v mestu. Dam nagrado. Vprašati v upravi lista.

PREKLICUJEM in obžalujem vse govorice izrečene glede nevestinega poslovanja upravnika pošte Škofja vas. Jurčak Vinko, Škofja vas 15.

OPOZORILO

OPOZARJAM vsakogar, da nisem plačnik dolgov moje žene Zupanc Jožefe, roj. Gubanc.
Zupanc Franc, upokojenec,
Celje, Polule 47

NAPROSAMO cenjene stranke, da dvignejo izgotovljene predmete do 15. X. 1954. Stranke, ki so prekoračile rok 3 mesecev in predmete niso dvignile, le-ti zapadejo v korist podjetja.

Kemična čistilnica,
Sotošek Rudi,
Celje, Ljubljanska 8

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem vsem, ki so spremili na zadnji poti mojega nepozabnega sina

PERKO IVANA

Iskrena hvala tistim, ki so darovali krasne vence, duhovnikom, godbi, gasilskemu društvu in govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Žalujoči: Mati in oče, sinovi Viktor, Konrad, Jože, Franc in ostalo sorodstvo.

GLEDALIŠČE

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 9. 10. 1954 ob 20: Ugo Betti: ZLOČIN NA KOZJEM OTOKU — abonma red sobota (delavski) in izven.
Nedelja, 10. 10. 1954 ob 15.30 — Ugo Betti: ZLOČIN NA KOZJEM OTOKU — abonma red nedelja in izven.
Torek, 12. 10. 1954 ob 20 — Ugo Betti: ZLOČIN NA KOZJEM OTOKU — abonma red torek in izven.
Četrtek, 14. 10. 1954 ob 20 — Ugo Betti: ZLOČIN NA KOZJEM OTOKU — abonma red četrtek in izven.

KONCERT

Pianist Anton Soler (Buenos Aires) koncertira v Celju v sredo, dne 13. oktobra ob 20. uri v Narodnem domu.
Predprodaja vstopnic je v Glasbeni šoli.

*

Na Glasbeni šoli v Celju je še prostih nekaj mest za čelo. Instrumenti so učencem na razpolago, šola nudi dvema učencema v starosti od 10 do 12 let brezplačen pouk. Želimo je, da se poprimejo tega lepega instrumenta zlasti otroci delavskih staršev.

Ravnateljstvo glasbene šole.

RADIO CELJE

na valovni dolžini 202 m ali 1,484 Kh

Nedelja, 10. oktobra:
od 13,30 do 17,30 prenos programa Radio Ljubljana
od 17,30 do 18,00 prenos plesne glasbe iz Narodnega doma
od 18,00 do 20,00 prenos programa Radio Ljubljana
Od ponedeljka do sobote, t. j. od 11. do 16. oktobra bo imel Radio Celje naslednji program:
od 14,00 do 16,00 prenos programa Radio Ljubljana, vmes ob 14,30 domače novice in objave
od 18,00 do 20,00 prenos programa Radio Ljubljana

KINO

KINO UNION, CELJE

Od 7. do 12. 10. 1954: »NAJLEPŠA LETA NAŠEGA ŽIVLJENJA« — angleški film
Od 13. do 17. 10. 1954: »CHARLIJEVA TETKA« — ameriški barvni film.
Predstave dnevno ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 16., 18. in 20. uri.

KINO DOM CELJE

Od 12. do 17. 10. 1954: »JAZ IN MOJA ŽENA« — avstrijski film.
Od 18. do 21. 10. 1954: »VISEK NEVARNOSTI« — angleški film.
Predstave dnevno ob 18.15 in 20. uri. Ob nedeljah ob 16.15, 18.15 in 20.15 uri.

NEDELJSKA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
Dne 10. X. 1954: dr. Bitenc Maks, Celje, Cankarjeva ulica 11.